

Хмельницький національний університет
Факультет економіки і управління
Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Коваль Анни Дмитрівни
Прізвище, ім'я, по батькові студента(ки)

на здобуття ступеня вищої освіти бакалавра

Фінансовий стан банку та методи його
оцінки за матеріалами АТ КБ «ПриватБанк»
назва теми

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Шифр і назва спеціальності

Освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування

Назва

КРФБС.020050.11.01.00

Виконала: студентка IV курсу, групи ФБС-20-1

підпис

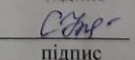
Анна КОВАЛЬ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник: канд. екон. наук, доцент

підпис

Інна ДОЦЕНКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Нормоконтролер К.Е.Н. Ст. Виктороз
посада

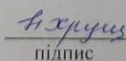

підпис

Іванна ВИКТОРОЗ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

До захисту допускаю:

Зав. кафедри ФБСС

д-р. екон. наук., професор

підпис

Ніла ХРУЩ
Ініціали, ПРІЗВИЩЕ

14 06 2024 р.

Хмельницький 2024

Зміст

	С.
Вступ	5
1 Теоретико-методичні підходи до оцінки фінансового стану банку	7
1.1 Економічна сутність фінансового стану банківської установи та необхідність його оцінки	7
1.2 Методичні засади оцінки фінансового стану банку	15
2 Аналітико-практичні аспекти оцінки фінансового стану банківських установ	24
2.1 Аналіз фінансового стану банківської системи України та фінансово-господарської діяльності АТ КБ «ПриватБанк»	24
2.2 Оцінка показників фінансового стану АТ КБ «ПриватБанк» та напрями його покращення	38
Висновки	47
Список використаних джерел	50
Додатки	55

Вступ

Актуальність теми. Банківська система є однією з найважливіших складових національної економіки, оскільки вона взаємодіє з усіма її секторами і забезпечує єдність економічного простору через підтримку руху фінансових потоків, грошового обігу та обігу капіталу, а також надання необхідного фінансування підприємствам, установам, організаціям. В зв'язку з цим, важливого значення набуває забезпечення стабільності та фінансової стійкості банківського сектору, що впливає з фінансового стану кожного окремого банку. Своєчасний аналіз фінансового стану допомагає запобігти багатьом ризикам у діяльності банків. Проведення аналізу фінансового стану банківських установ є пріоритетним завданням органів банківського нагляду, банків та професійних учасників фінансового ринку. Таким чином, дослідження фінансового стану банків та методів його оцінки є актуальним.

Вагомий внесок у вирішення окремих теоретичних та практичних аспектів, пов'язаних з оцінюванням фінансового стану банківських установ зробили такі вітчизняні вчені, як А. Вінниченко, А. Герасимович, О. Дзюблюк, Н. Демчук, О. Зайцев, В. Зубова, Г. Карчева, Р. Михайлюк, О. Примостка, Н. Радіонова, Б. Самородов, Є. Ширинська, Г. Щербакова та інші. На основі аналізу літератури, ми дійшли висновку, що оцінка фінансового стану банківських установ в умовах воєнного стану визначена недостатньо.

Метою дослідження є поглиблення теоретико-методичних засад і практичних аспектів щодо оцінки фінансового стану банківських установ в умовах невизначеності. Згідно мети дослідження поставлені такі завдання:

- обґрунтувати економічну сутність, мету та роль фінансового стану банку;
- виділити фактори впливу на фінансовий стан банків;
- узагальнити методичний інструментарій оцінки фінансового стану банківських установ;

- здійснити аналіз фінансового стану банківської системи України;
- здійснити загальний аналіз діяльності й оцінювання показників фінансового стану АТ КБ «ПриватБанк»;
- окреслити основні напрямки покращення фінансового стану банків в умовах невизначеності.

Об'єктом дослідження є фінансовий стан банківської установи. Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти оцінки фінансового стану банку.

Методологічною основою дослідження є діалектичний метод як загальний підхід до наукового пізнання проблем аналізу та його інформаційного забезпечення. При дослідженні теоретичних підходів до оцінки фінансового стану застосовувалися абстрактно-логічний метод, метод узагальнення та групування, метод порівняння, метод обґрунтування. При аналізі фінансового стану діяльності банківської системи та АТ КБ «ПриватБанк» застосовувалися економіко-статистичні методи, емпіричний метод та метод узагальнення.

Інформаційною базою дослідження стали нормативно-правові акти України, офіційні статистичні матеріали Національного банку України, наукові праці теоретичного та практичного спрямування, матеріали наукових конференцій, монографічні видання, інформаційні ресурси мережі Інтернет за темою дослідження, фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк».

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи – 55 сторінок друкованого тексту. Робота містить 6 таблиць, 10 рисунків та 4 додатки. Список використаних джерел складається із 40 найменувань.

1 Теоретико-методичні підходи до оцінки фінансового стану банку

1.1 Економічна сутність фінансового стану банківської установи та необхідність його оцінки

У сучасних умовах діяльності банківських установ, фінансовий стан виступає ключовою характеристикою їх функціонування та розвитку. Достовірний й своєчасний аналіз фінансового стану банківської установи є запорукою прийняття ефективних управлінських рішень з боку всіх учасників банківських відносин. Систематична оцінка фінансового стану банку дає змогу ефективно управляти активами та пасивами фінансової установи, з метою максимізації прибутку і забезпечення стабільної діяльності.

В умовах економічної нестабільності, невизначеності які породжені військовими діями на території України, оцінка фінансового стану банківських установ стає критично важливою. Своєчасна оцінка фінансового стану дозволяє вчасно виявляти проблемні аспекти та запроваджувати необхідні заходи для забезпечення фінансової стійкості.

Фінансовий стан банківських установ характеризує їх здатність забезпечувати необхідними кредитними ресурсами потреби економічних суб'єктів. Як зазначають М. Федішин, А. Жаворонок, Н. Ковальчук [35, с. 85], стійкий фінансовий стан забезпечує спроможність банківських установ ефективно здійснювати фінансово-господарську діяльність, досягати намічених цілей, протидіяти ризикам, здійснюючи діяльність на фінансових ринках, а також зберігати та поновлювати життєздатність у разі раптового її порушення. Недостатній фінансовий стан банківського сектору може призвести до виникнення банківських криз, що спричиняє ситуацію, в якій банківська паніка призводить до вимушеного призупинення банками внутрішньої конвертованості зобов'язань та адміністративного втручання уряду в банківську систему [35, с. 85].

У дослідженні розглянуто різні підходи до визначення дефініції «фінансовий стан», які показують, що це поняття, незважаючи на велику кількість його трактувань, залишається недостатньо визначеним. В таблиці 1.1 наведено підходи до визначення даного поняття.

Таблиця 1.1 – Підходи до визначення поняття «фінансовий стан банку»

Автори	Сутність визначення
А. Герасимович, Е. Обанья	«оцінка показників фінансової стійкості, ділової активності, ліквідності, ефективності управління» [1], [24].
А. Загородній, Л. Примостка	«стан економічного суб'єкта, що характеризується наявністю в нього фінансових ресурсів, необхідними для господарської діяльності, підтримання нормального режиму праці та існування, здійснення грошових розрахунків з іншими економічними суб'єктами» [11], [28].
О. Дзюблюк	«наявністю у нього фінансових ресурсів, забезпеченістю грошовими ресурсами, необхідними для діяльності, підтримки нормального режиму роботи, здійснення грошових розрахунків з іншими економічними суб'єктами» [13].
Коваленко В.	«стан, у банки здатні виконувати такі функції: трансформація фінансових ресурсів; виявляти й оцінювати майбутні ризики з достатньою точністю та ефективно управляти ними; абсорбувати несподівані ризики і потрясіння фінансової системи і реальної економіки» [18].
О. Вінниченко, А. Гудзь	«економічна категорія, яка характеризує фінансово-економічну діяльність банку за допомогою певної системи аналітичних показників у чітко визначений момент часу» [4, с. 219].
Л. Кузнєцова	«низка «коефіцієнтів-індикаторів», розподілених за такими групами: фінансова сталість банку, стан оборотних активів та джерел їх покриття, платоспроможність, ліквідність» [22].
А. Турило	«рівень забезпечення економічного суб'єкта грошовими коштами для здійснення господарської діяльності, підтримання нормального режиму роботи та своєчасного проведення розрахунків» [34].
О. Кот	«сукупність визначальних для поведінки банку елементів (фінанси, бізнес-процеси, персонал, інфраструктура), які через інтегральні показники фінансової стійкості та ефективності комплексно характеризують фінансову діяльність банківської установи в певний період часу» [21, с. 6].
В. Корчинський	«здатність забезпечувати надійність та ефективність своєї роботи: забезпечувати ефективний ризик-менеджмент, підтримувати високу якість активів, здатність залучати ресурси, забезпечувати адекватний рівень капіталу та ліквідності для захисту депозитів на випадок паніки вкладників та позик на випадок падіння їх якості, і в результаті генерувати прибуток та забезпечувати достатній рівень марж» [20].

Джерело: узагальнено на основі [1, 4, 11, 13, 18, 20, 21, 22, 34]

На основі проведеного дослідження, варто зауважити, що в основному фінансовий стан банків розглядаються в двох аспектах. Переважна більшість вчених [1, 4, 22, 24, 34] трактує поняття «фінансовий стан банку» через сукупність певних коефіцієнтів, які характеризують результати діяльності банківської установи. Інша частина авторів [11, 13, 18, 28] розглядає фінансовий стан як наявність у банку фінансових ресурсів, необхідних для здійснення його діяльності.

В. Корчинський [20] наголошує, що фінансовий стан банку виступає комплексним поняттям, яке враховує як важливість та необхідність фінансових ресурсів, так і різні аспекти діяльності банку, зокрема фінансову стабільність, ліквідність та управлінську ефективність.

Представлені у таблиці 1.1 визначення дають можливість виокремити сутні характеристики дефініції «фінансовий стан» банківської установи.

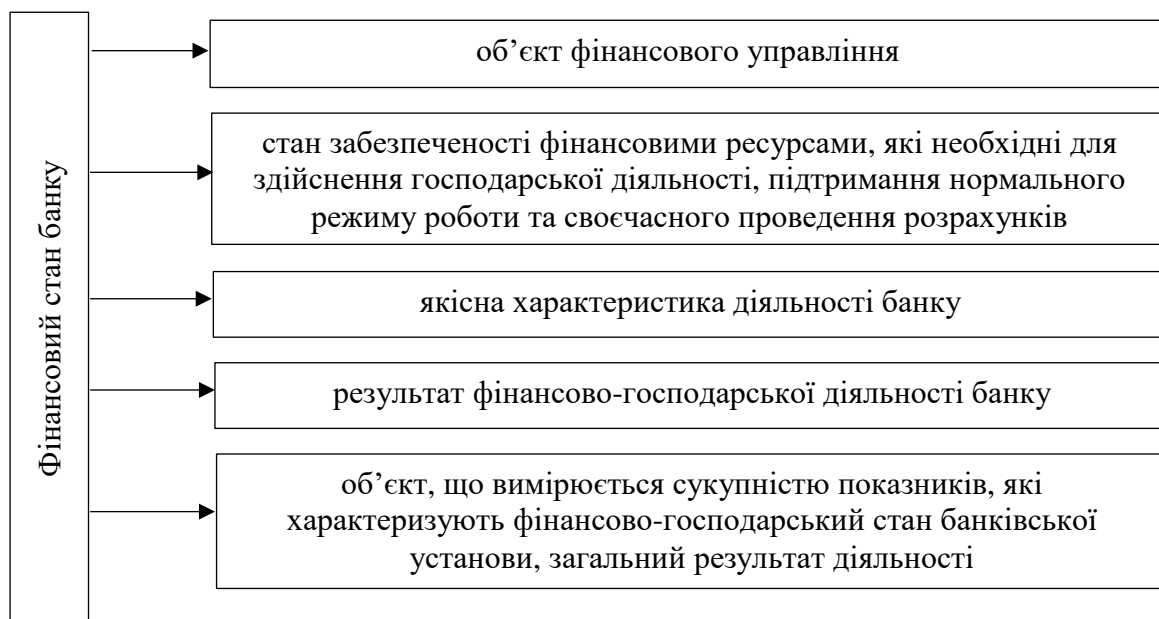

Рисунок 1.1 – Сутнісні характеристики категорії «фінансовий стан банку»

Джерело: узагальнено на основі таблиці 1.1

Отже, враховуючи проведений аналіз підходів до визначення сутності поняття «фінансовий стан банку», можна стверджувати, що фінансовий стан банку – це економічна категорія, яка характеризує фінансово-економічну

діяльність банківської установи за допомогою певної системи аналітичних показників у чітко визначений момент часу.

Фінансовий стан банківської установи залежить від результатів його комерційної та фінансово-господарської діяльності. Як правило, чим вища прибутковість діяльності фінансової установи, тим ефективніше оцінюється фінансовий стан банку. Між цими поняттями існує тісний взаємозв'язок. Ефективності банківської діяльності означає здатність адекватно управляти наявними грошовими потоками для максимізації прибутку. Зниження ефективності в умовах конкуренції призводить до втрати потенційного прибутку, зниження фінансової стійкості та погіршення фінансового стану банку. Критеріями ефективності банківської діяльності мають бути не лише фінансові результати (дохід і прибуток банку), результативність діяльності банку (рентабельність), а також і сукупність показників фінансового стану (стійкість, ліквідність, платоспроможність). Сукупність зазначених критеріїв потрібно розглядати з позиції системності та комплексності, що відобразить результати діяльності банку та ефективність його фінансового стану. Розглянувши поняття «фінансовий стан» та «ефективність діяльності банку», необхідно відзначити спільні характеристики, а саме: вказані категорії характеризують ресурси банку, та його здатність їх ефективно використовувати; обидві категорії пов'язані дохідністю та прибутковістю банку, якістю його активів та пасивів, їх збалансованістю, ліквідністю, достатністю капіталу банку тощо. Тому ефективність банківської діяльності прямо залежить від фінансового стану банку.

На фінансовий стан банківських установ та ефективність її діяльності впливає безліч факторів, які залежно від якісних характеристик їх впливу мають як позитивне, так і негативне значення. На думку В. Рисін [31], на фінансовий стан банків можуть впливати такі фактори як: втрата довіри до банку з боку вкладників, що підтверджується фактом відтоку депозитних коштів; зниження якості банківських активів; зниження ліквідності банку; зменшення капіталізації; скорочення ресурсної бази банківської установи; зростання відсоткових ставок;

збільшення обсягів неповернутих валютних кредитів; складнощі із залученням нових інвестицій, зумовлені кризовими явищами і зниженням кредитних рейтингів значної частини українських банків.

До зазначених факторів В. Коваленко [18] додає такі: «високі ризики кредитування, що зумовлені неефективною структурою економіки; залежність банківської системи від фінансового стану підприємств-позичальників; зростання ризиків, пов'язаних із фондовим ринком і динамікою цін на окремих сегментах фінансового ринку; проблеми з поверненням зовнішніх запозичень, які активно залучалися в попередні роки; рівень капітальної бази банківської системи та досить низька якість ресурсів; проблеми рефінансування банків; політичне втручання в діяльність банківської системи» [18].

Всі фактори, що впливають на фінансовий стан банку поділяються на фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, систематизація та класифікація яких наведена на рисунку 1.2.

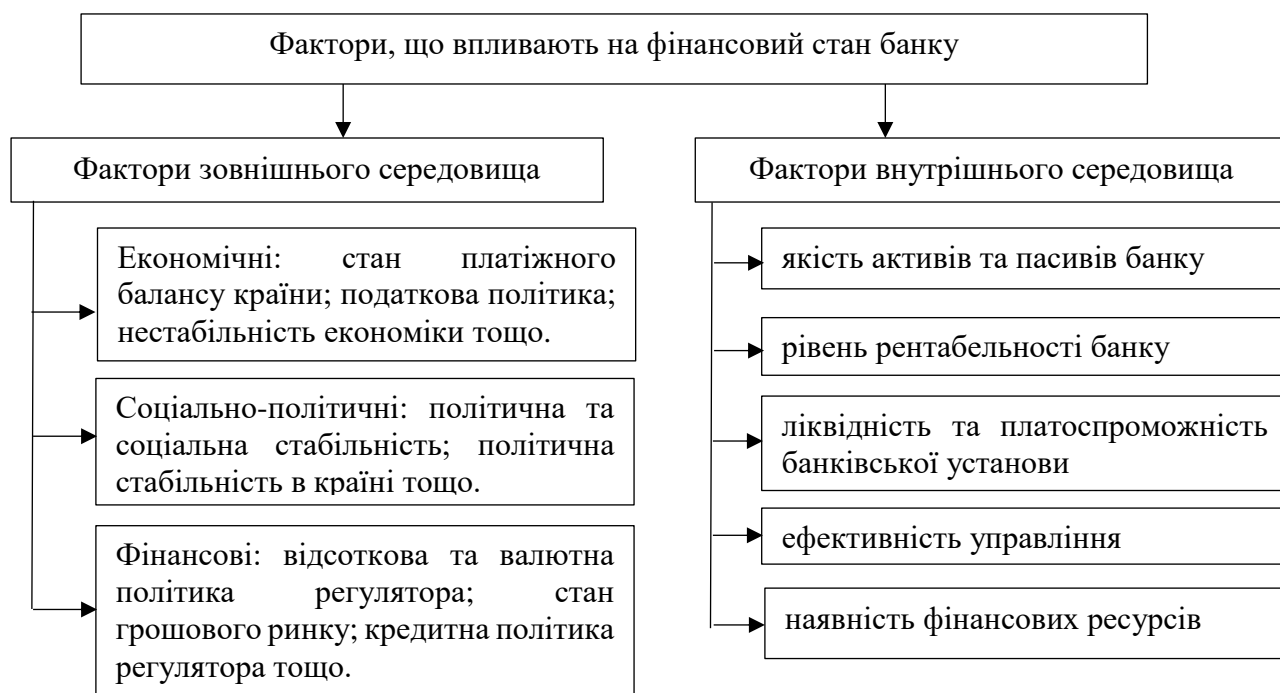

Рисунок 1.2 – Фактори, що впливають на фінансовий стан банку

Джерело: узагальнено на основі [14, 31]

На сьогодні, існують доволі протилежні та неоднозначні погляди щодо

впливу факторів на фінансовий стан банку. Окремі науковці вважають, що вирішальний вплив на фінансовий стан банку відіграють фактори зовнішнього середовища. Інші науковці, дотримуються думки, що з погляду підтримки та покращення фінансового стану банківської установи, саме фактори внутрішнього середовища є ключовими, оскільки є об'єктом активного впливу на функціонування банку.

Виходячи з викладеного, для мінімізації впливу негативних факторів та забезпечення ефективної діяльності банків необхідно здійснювати систематичну оцінку фінансового стану банку. Оцінка фінансового стану фінансової установи спрямована на визначення фінансової стійкості, ефективності управління ресурсами та загальної фінансової прозорості банку. Головною метою оцінки фінансового стану банку є надання об'єктивної інформації клієнтам, інвесторам, регуляторам, щодо здатності установи виконувати покладені на неї функції в умовах невизначеності та фінансових дисбалансів.

Завдання аналізу та оцінки фінансового стану банківських установ наведені на рисунку 1.3.

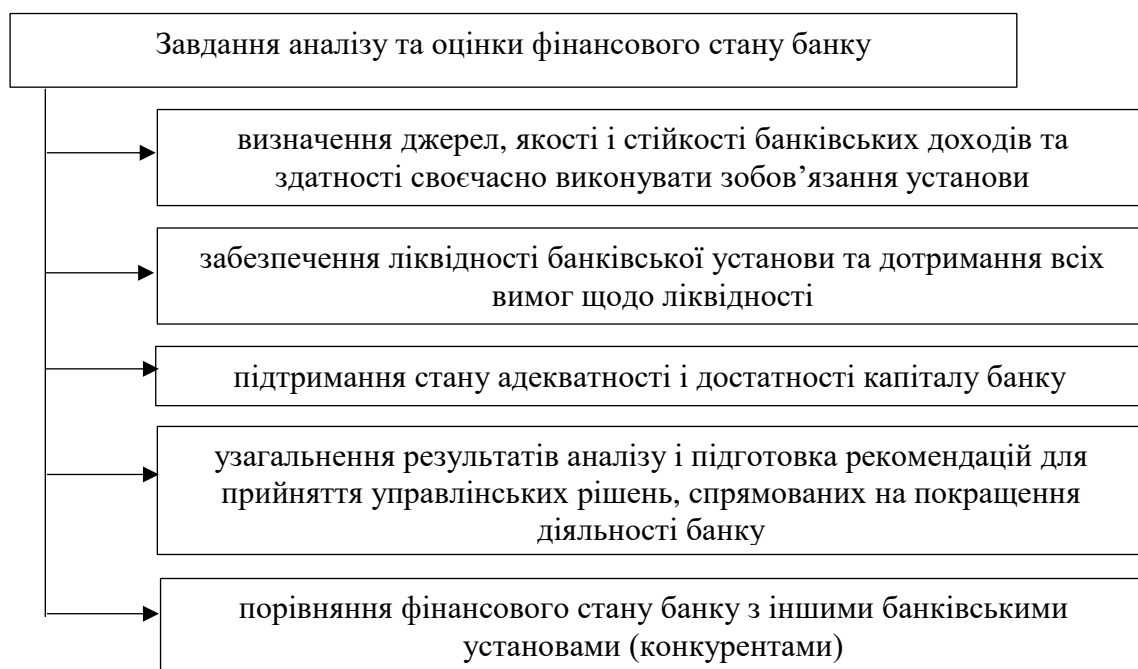

Рисунок 1.3 – Завдання аналізу фінансового стану банківської установи

Джерело: узагальнено на основі [4, с. 220]

Отже, основні завдання оцінки фінансового стану банківських установ включають:

- визначення здатності своєчасно виконувати зобов'язання та забезпечувати оптимальне управління грошовими потоками;
- оцінка рівня прибутковості та ефективності використання активів для максимізації прибутку;
- ідентифікація та оцінка різних видів ризиків, таких як кредитний, ринковий та операційний, які можуть впливати на фінансовий стан установи;
- аналіз капіталовкладень та їх відповідність рівню ризиків для забезпечення фінансової стабільності;
- оцінка якісного та кількісного складу активів та пасивів для забезпечення оптимального фінансового управління;
- порівняння фінансового стану з іншими банківськими установами для виявлення конкурентних переваг та слабких місць установи [16].

Основою аналізу фінансового стану банківських установ є фінансова звітність, яка відповідно до Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України [15], що затверджена постановою Правління НБУ за № 373 від 24 жовтня 2011 року може бути річною та проміжною. Метою складання фінансової звітності банківськими установами є надання користувачам повної, зрозумілої, достовірної та неупередженої інформації про фінансовий стан банку, результати його діяльності та рух грошових коштів банку для прийняття управлінських рішень.

Основною формою звітності банку є звіт про фінансовий стан (Баланс). В ньому відображаються активи, зобов'язання та власний капітал банку за станом на кінець звітного періоду. Статті звіту про фінансовий стан банку розміщені в порядку зменшення ліквідності. Іншими формами звітності банку, які визначають особливості фінансового стану відносяться [15]: звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід або звіт про фінансовий результат (відображаються основні фінансові результати діяльності банку); звіт про зміни у власному капіталі або звіт про власний капітал (відображається рух власного

капіталу банку у відповідності до статей та основних розділів); звіт про рух грошових коштів (відображаються дані, що є основою для оцінки здатності банку генерувати і ефективно використовувати грошові кошти та їх еквіваленти); примітки до фінансової звітності банку (відображається інформація про основні методи оцінки та судження управлінського персоналу, які були використані під час реалізації облікової політики).

Інформаційна база банківських установ служить аналітичною основою для подальшого дослідження їх фінансового стану та ключових показників, що розкривають фінансово-господарську діяльність банку. Вимогами до інформаційної бази для аналізу та оцінки фінансового стану банку є:

– доступність – звітність банку та інформація яка в ній наведена повинна бути зрозумілою для всіх користувачів;

– значущість – фінансова звітність повинна бути корисною та актуальною для прийняття управлінських рішень;

– матеріальність – подання чи неподання фінансової звітності повинно впливати на економічну діяльність банку;

– надійність – інформація, що наведена в звітності банків не повинна містити значних матеріальних помилок;

– порівнюваність – фінансова звітність повинна бути зіставною у відповідності до аналітичних періодів.

Загалом, фінансовий банківських установ є важливою економічною категорією, яка оцінює їх фінансово-економічну діяльність за допомогою конкретної системи аналітичних показників у чітко визначений момент часу. Головною метою є надання об'єктивної інформації зацікавленим сторонам – клієнтам, інвесторам, регуляторам, щодо здатності банку виконувати свої зобов'язання та забезпечити ефективність діяльності в умовах невизначеності. Оцінка фінансового стану банку є необхідною умовою для вирішення проблем банку, пов'язаних з його надійністю, стабільністю, рентабельністю та подальшим розвитком.

1.2 Методичні засади оцінки фінансового стану банку

В сучасних умовах діяльності банківських установ та розвитку економіки України, не існує єдиної методики, яка б в загальному вигляді характеризувала фінансовий стан банківської установи. Тому аналітики використовують різні методики до оцінки фінансового стану банку.

У загальному розумінні оцінка фінансового стану банку – це багатофакторне поняття, що включає діагностику базових показників фінансово-господарської діяльності установи, всебічний аналіз впливу внутрішніх і зовнішніх факторів на функціонування суб'єкту діяльності та оцінювання заходів щодо напрямів покращення фінансової стійкості та стабільності [18]. Відповідно, сутність оцінки фінансового стану полягає у здатності вчасно виявляти та реагувати на дестабілізуючі фактори, з метою запобігання виникненню загроз діяльності фінансової установи та підвищення ефективності управління.

Оцінка фінансового стану банківської установи є процесом, який забезпечує виявлення, запобігання, нейтралізацію та подолання негативних факторів та забезпечує стабільність роботи установи.

Вітчизняні вчені-економісти пропонують різні підходи до оцінки фінансового стану банківських установ. До прикладу Л. Примостка [28, с. 139-142], при оцінці фінансового стану банку пропонує аналізувати основні показники діяльності банківської установи, а саме активи, пасиви, структуру кредитного портфелю, динаміку доходів та витрат банку. Б. Самородова [32, с. 108] пропонує досліджувати структуру та обсяг депозитів, залучених банківською установою від юридичних та фізичних осіб; показники капіталу банку та його активи; рівень сформованих резервів банку; співвідношення активів і зобов'язань банківської установи; валютну позицію банку; рівень кредиторської заборгованості юридичних і фізичних осіб; співвідношення залучених коштів від населення і юридичних осіб. М. Федішин, А. Жаворонок,

Н. Ковальчук [35, с. 85] обґрунтовують визначення фінансового стану банківської установи за допомогою показників фінансової стійкості: співвідношення регулятивного капіталу та зважених за ризиком активів банку; співвідношення регулятивного капіталу першого рівня та зважених за ризиком активів банку; співвідношення непрацюючих кредитів установи без урахування резервів та капіталу; співвідношення непрацюючих кредитів та сукупних валових кредитів; співвідношення кредитів за секторами економіки та сукупних валових кредитів банківської установи; норма прибутку на активи; норма прибутку на капітал банку та інші.

Проведений аналіз методів оцінки фінансового стану банківської установи дозволяє розподілити їх на окремі групи, які представлені в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Методики оцінки фінансового стану банку

Методики	Методи (показники)	Характеристика
Коефіцієнтні методи	BAKIS, інтегральна оцінка (структура активів банківської установи; показники кредитної діяльності; показники стійкості; показники капіталу; структура зобов'язань банку; показники ділової активності; показники прибутковості, ліквідності та платоспроможності та ін.)	передбачає розрахунок фінансових показників, які впливають на фінансовий стан банківської установи
Рейтингові методи	CAMELS, CAMELSO, Bank_FinScore, PATROL, ORAP та ін.	передбачає розрахунок окремих показників фінансового стану банку і присвоєння йому певного місця в рейтингу за кожним з оцінюваних показників
Статистично-математичні методи	факторний аналіз, дискримінантний аналіз, нелінійне оцінювання, методи розпізнавання образів, кластерний аналіз, статистична модель SAABA та ін.	передбачає розрахунок групи факторів, що найбільше впливають на фінансовий стан банківської установи, визначається величина та напрями впливу групи факторів на діяльність банку, використовується як «експрес-оцінка» фінансово-господарської діяльності банку

Джерело: узагальнено на основі [3, 5, 14, 32]

Розглянемо визначені методичні підходи детальніше. Коефіцієнтний метод оцінки фінансового стану банку ґрунтується на обчисленні набору економічних показників на основі статей фінансових звітів банку. На основі коефіцієнтного методу можна отримати значну кількість фінансово-економічних показників, що дозволяє використовувати коефіцієнтний метод оцінки фінансового стану банку для повного та всебічного дослідження діяльності банківської установи [5, с. 165]. Вказаний метод дозволяє детально дослідити фінансовий стан банку та його фінансову стабільність, що допоможе визначити напрями її забезпечення. Коефіцієнти для оцінки фінансового стану банківських установ можна згрупувати у кілька основних груп [3, с. 108]:

– показники фінансової стійкості банку, які відображають можливість банківських установ відповідати за своїми зобов'язаннями, а також забезпечувати достатню прибутковість;

– показники ліквідності банку, які визначають можливість банківських установ своєчасно та у повному обсязі забезпечувати виконання своїх зобов'язань;

– показники ділової активності банку, які характеризують здатність банківських установ залучати та розміщувати фінансові ресурси;

– показники рентабельності (прибутковості), які відображають загальний рівень ефективності діяльності банку.

У таблиці 1.3 наведені основні показники в розрізі груп, які використовуються для оцінки фінансового стану банку. Кожний із коефіцієнтів у вищезазначених групах має рекомендоване значення, визначене світовою банківською практикою. Коефіцієнтний метод оцінки фінансового стану банку є доволі простим, доступним та легко реалізується на практиці. Він дає змогу вчасно виявити та розпізнати характер і суттєвість зміни погіршення фінансово-господарської діяльності банку в динаміці. В той же час, він не є оптимальним методом, який варто застосовувати в межах комплексної оцінки фінансового стану банківської установи. Коефіцієнтний метод (метод відносних показників) має певні недоліки.

Таблиця 1.3 – Методика розрахунку коефіцієнтів оцінки фінансового стану банку

Показник	Характеристика	Рекомендоване значення
Коефіцієнти фінансової стійкості		
Коефіцієнт надійності	Співвідношення власного капіталу до зобов'язань	$\geq 5 \%$
Коефіцієнт фінансового важеля	Співвідношення зобов'язань банку до власного капіталу	1-20 %
Коефіцієнт достатності капіталу	Співвідношення капіталу до активів, зменшених на суму відповідних резервів, створених за активними операціями	$\geq 10 \%$
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	Співвідношення активів до власного капіталу	12-15 %
Коефіцієнт залежності банку	Співвідношення статутного капіталу до власного капіталу	15-50 %
Коефіцієнти ліквідності		
Коефіцієнт загальної ліквідності	Співвідношення активів до зобов'язань	$> 100 \%$
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	Співвідношення високоліквідних активів до поточних зобов'язань	$> 20 \%$
Коефіцієнт співвідношення високоліквідних і загальних активів	Співвідношення високоліквідних активів до загальних активів	15-20 %
Коефіцієнт співвідношення кредитів і депозитів	Співвідношення кредитів до депозитів	70-80 %
Коефіцієнти ділової активності		
Коефіцієнт активності залучення ресурсів	Співвідношення зобов'язань банку до пасивів	80-85 %
Коефіцієнт активності залучення міжбанківських кредитів	Співвідношення міжбанківських кредитів до пасивів	$> 1 \%$
Коефіцієнт активності залучення строкових депозитів	Співвідношення строкових депозитів до пасивів	40-50 %
Коефіцієнт активності залучення коштів у кредитний портфель	Співвідношення кредитів до зобов'язань	80-90 %
Коефіцієнт кредитної активності	Співвідношення кредитів до активів	65-75 %
Коефіцієнти рентабельності		
Загальний рівень рентабельності	Співвідношення чистого прибутку до доходів	> 0
Окупність витрат доходами	Співвідношення доходів до витрат	> 0
Рентабельність активів	Співвідношення чистого прибутку до активів	$> 1 \%$
Рентабельність капіталу	Співвідношення чистого прибутку до власного капіталу	$> 15 \%$
Чиста процентна маржа	Співвідношення чистого процентного доходу до активів	$\geq 4,5 \%$

Джерело: [3]

Основним недоліком методу коефіцієнтного аналізу є обґрунтування визначення діапазону допустимих значень коефіцієнтів. На практиці далеко не завжди вихід показника за встановлену йому межу є наслідком критичних змін. Для кожної банківської установи, зважаючи на склад та динаміку активів і пасивів, можна спостерігати відхилення від прийнятих допустимих меж показників. Окрім того, висока деталізація оцінки фінансового стану банку за методом коефіцієнтів є суттєвим недоліком за необхідності дати узагальнюючу оцінку діяльності окремого банку та провести відповідні порівняння. Особливо оцінка ускладнюється, за умови, що за одним показником банк виявляє себе як цілком успішний, а за іншим – як фінансово нестійкий, тобто присутня різновекторність напрямків змін показників, що унеможлиблює визначення загальної тенденції в їхній динаміці.

Серед зарубіжних підходів до оцінки фінансового стану банківської установи методом коефіцієнтного аналізу є [7]:

– BAKIS (BAKred Information System), яку базується на розрахунку 47 коефіцієнтів, з яких 19 оцінюють кредитний ризик банку, 16 – ринковий ризик, 2 – ризик ліквідності, 10 – прибутковість діяльності банку;

– BMS (Bank Monitoring Screens), суть якої полягає в розрахунку 39 коефіцієнтів і 35 параметрів, що належать до ринку капіталів.

В основу сучасних методик рейтингової оцінки фінансового стану банку закладені принципи побудови та оцінки фінансово-господарської діяльності банку, які спрямовані на інтегровану, актуальну і справедливу оцінку фінансової звітності та інших джерел інформації щодо аналізу поточного фінансового стану банківської установи. Рейтингова оцінка комплексно охоплює всі аспекти банківської діяльності, включати набір точних показників і методів розрахунку, передбачає спосіб інтеграції досліджуваних показників в загальну оцінку із визначенням вагових коефіцієнтів, а також є незалежною від оцінок інших банків. Банківський рейтинг відображає узагальнюючу оцінку діяльності банку, на основі якої можна визначити конкурентне положення певного банку на ринку фінансових послуг, в порівнянні з іншими банківськими установами.

Відстеження рейтингової позиції конкретного банку та її аналіз сприяють прийняттю ефективних та обґрунтованих управлінських рішень стосовно подальших відносин клієнтів із банківською установою.

Рейтингові методики оцінки фінансового стану банківської установи поділяються на [4, с. 223]:

– номерні методики базуються на обчисленні сукупності значень обсягових та інших показників фінансового стану банків, на основі яких за кожним показником присвоюється місце банку в загальному рейтингу. Хоча ці методики є досить простими, вони фактично не дозволяють в повній мірі оцінити фінансову стійкість банків [9];

– бальна методика передбачає оцінювання фінансового стану банківської установи в балах, які присвоєні їй за кожним оціночним показником. Зведена бальна оцінка діяльності банку дає можливість визначати приналежність останнього до тієї або іншої групи банківських установ;

– індексні методики набули поширення внаслідок простоти та точності їхнього застосування. Проте головна проблема полягає у виборі найважливіших фінансових показників, які потрібно враховувати, та які максимально відображають усі аспекти фінансово-господарської діяльності банку. Їх вибір є складним та передбачає повне обґрунтування, яке має бути правильним;

– регресійна методика визначає певну сукупність банківських установ, розраховує значення факторних показників щодо кожного банку в групі і середніх по групі. З метою елімінування масштабу показників обчислюють узагальнюванні показники як відношення розрахунку окремих банків до середнього значення по групі, потім усереднюються узагальнюванні показники шляхом розрахунку середніх величин [9].

На сьогодні, найбільш популярною та широко вживаною методикою рейтингової оцінки фінансового стану банку є американська рейтингова система CAMELS. Система CAMELS – офіційно визнана система рейтингування банків, яку широко використовують наглядові органи багатьох країн світу. Система CAMELS є бальною та ґрунтується на поєднанні бухгалтерського та експертного

підходів. Нагляд за банками, що ґрунтується на оцінках ризиків за цією рейтинговою системою, полягає у визначенні загального стану банку на підставі єдиних критеріїв, що охоплюють усі напрями його діяльності.

«За рейтинговою системою CAMELS діяльність банку оцінюється за такими основними компонентами, як капітал, якість активів, менеджмент і корпоративне управління, надходження, ліквідність, чутливість до ринкових ризиків. Вони розраховуються для кожного банку та дають можливість оцінити всі чинники, які впливають на фінансовий стан банку тощо. Комплексна рейтингова оцінка визначається на підставі рейтингових оцінок за кожним із цих компонентів, що оцінюється за п'ятибальною шкалою, де оцінка «1» є найвищою, а оцінка «5» – найнижчою» [10, с. 1350]:

– capital adequacy (C) – достатність капіталу – визначає достатність капіталу банку для покриття ризикованих відкритих позицій;

– asset quality (A) – якість активів – визначає ступінь ризикованості активів банку;

– management (M) – менеджмент – оцінює якість менеджменту банківської установи на основі аналізу та оцінки всієї фінансової звітності і визначення результатів діяльності банку;

– earnings (E) – надходження – визначає достатність доходів банку для майбутнього зростання банківської установи та формування резервів для покриття очікуваних ризиків;

– liquidity (L) – ліквідність – визначає ступінь спроможності банківської установи виконувати свої зобов'язання;

– sensitivity to market risk (S) – чутливість ринкового ризику – оцінює вплив ринкового ризику на прибутковість та капітал банку.

Відмітимо, що на методиці оцінки фінансового стану на основі рейтингу CAMELS базується методика рейтингових оцінок Національного банку України, яка здійснюється на підставі «Положення про порядок визначення рейтингових оцінок за рейтинговою системою CAMELS», яке затверджено постановою Правління НБУ 08.05.2002 р. зі змінами та доповненнями [27].

Для адаптації методики CAMELS до вітчизняної банківської системи, Національним банком України додатково враховані такі фактори, як: рівень розвитку інфраструктури, місткість фінансового ринку, ступінь стабільності банківської системи. Таким чином, за допомогою рейтингової системи CAMELS можна виявити слабкі місця у діяльності банківських установ, що визначає в майбутньому відношення органів банківського нагляду. Рейтингові методи оцінювання фінансового стану кожного окремого банку, в сукупності відображають реальну ситуацію банківського сектору. Однак вони не завжди дають змогу передбачити зміни надійності й стійкості банків [30, с. 119].

До недоліків методики CAMELS можна віднести те, що методика значною мірою заснована на експертних (суб'єктивних) оцінках, тому якість кінцевого результату буде залежати від професіоналізму експертів. Крім цього, отриманий рейтинг банку є власністю НБУ й конфіденційною інформацією, призначеною лише для внутрішнього використання, та не підлягає опублікуванню в засобах масової інформації.

Найточнішим підходом до оцінювання фінансового стану банку є статистично-математичні методи (SEER Rating, факторний аналіз, дискримінантний аналіз, нелінійне оцінювання, SCOR, SAABA). Одним із ефективних статистично-математичних методів оцінювання фінансового стану банку є використання методів багатовимірного статистичного аналізу, який слугує додатковим інструментом нагляду за діяльністю банку, а також використовується як експрес-оцінка роботи банківської установи. Проте, їх використовують доволі обмежено, що пояснюється математичною складністю розрахунку та потребою володіння знаннями в галузі теорії ймовірності та математичної статистики. Статистично-математичні методи оцінки фінансового стану дають змогу здійснювати повний та ґрунтовний аналіз та отримати більш об'єктивну оцінку фінансового стану банку, ніж за допомогою оцінки іншими методами.

На сьогодні, досить ефективним методом оцінки фінансового стану банку, який використовується НБУ є методика стрес-тестування. Головною ціллю

методу стрес-тестування є прогнозування фінансових ризиків, які виникають в процесі діяльності фінансової установи. Під час здійснення стрес-тестування банку оцінюються як кількісні, так і якісні компоненти. На основі оцінки впливу ризиків на діяльність банківської установи визначають стратегію розвитку банку з метою забезпечення фінансової стійкості та підтримки стабільності роботи банку.

Отже, на основі проведеного дослідження методів оцінки фінансового стану банку, варто зауважити, що використання лише одного методу для аналізу поточного і майбутнього фінансового стану банківської установи є недостатнім. Оскільки кожний з наведених методів, має свої переваги та недоліки. Виходячи з цього, постає необхідність використання комплексної методики аналізу фінансового стану банківської установи, яка включала б всі складові аспекти. Оцінка фінансового стану банків є важливим в контексті вирішення найбільш важливих їх проблем, пов'язаних із надійністю та стабільністю на конкурентному ринку і подальшим розвитком.

2 Аналітико-практичні аспекти оцінки фінансового стану банківських установ

2.1 Аналіз фінансового стану банківської системи України та фінансово-господарської діяльності АТ КБ «ПриватБанк»

Банківська система України зіштовхнулася з значними викликами у зв'язку з початком агресором руйнівної війни проти нашої держави. Діяльність банківської системи під час війни є надзвичайно важливою, адже саме банківські установи забезпечують здійснення операцій на фінансовому ринку. Не без проблем, але поступово банківські установи пристосовуються до нових умов, підтримуючи стабільність фінансового стану національної банківської системи.

Своєчасні кроки Національного банку України та банківських установ у перші місяці війни сприяли зниженню втрат у фінансовому секторі держави. НБУ зафіксував офіційний курс гривні, підвищив облікову ставку для стримування зростання інфляції, ввів низку обмежень на здійснення розрахункових операцій в іноземній валюті. НБУ пом'якшив низку економічних нормативів роботи банківських установ. Введені заходи дозволили стабілізувати фінансовий стан банків, сконцентрувати наявні фінансові ресурси на користь кредитування важливих для української економіки галузей економіки. Наслідком здійснених заходів стало збільшення, на кінець 2022 року, обсяг коштів клієнтів банків. На кінець березня 2023 р. було зафіксоване зростання депозитів. В той же час, частка коштів клієнтів на вимогу досягла максимального значення. Повномасштабна війна стала причиною зменшення попиту населення на кредити. Разом з тим зберігається попит на кредитні кошти з боку юридичних осіб, що зумовлено поліпшенням умов участі корпорацій в урядових програмах. Під впливом воєнних ризиків виникла необхідність сформувати резерви під очікувані втрати банку, що зумовило збиток банківського сектору. Реалізація

кредитного ризику призвела до зниження капіталу банків, який є важливим фактором впливу на їх фінансовий стан. Проте регулятором не застосовувалося, заходів впливу за недотримання вимог до капіталу та ліквідності банків в умовах війни.

Динаміки кількості банків в Україні за останні роки поступово скорочується, що представлено в таблиці 2.1. Станом на 01.01.2024 року кількість діючих банків сягала 63, що на 12 установ менше ніж на початок 2020 року. При цьому кількість банків з іноземним капіталом скоротилась протягом 2019-2023 років на 8 установ, і становила на кінець 2023 року 27 установ, з яких 19 установ – це банки зі 100 % іноземним капіталом. Протягом 2023 року кількість діючих банків зменшується переважно за рахунок банків з іноземним капіталом.

Таблиця 2.1 – Основні показники фінансового стану банківського сектора України

Показники	Станом на:				
	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024
Кількість діючих банків, із них:	75	73	71	67	63
з іноземним капіталом	35	33	33	30	27
у т.ч. зі 100 % іноземним капіталом	23	23	23	22	19
Активи, млн грн	1493298	1822814	2053928	2353592	2944852
Готівкові кошти, млн грн	56304	73174	75375	74760	79218
Кредити надані клієнтам, млн грн	1033539	963664	1065347	1036213	1024647
Резерви за активними операціями банків, млн грн	492229	375459	278774	368091	370468
Капітал, млн грн	199921	210640	255678	218549	296151
Зобов'язання, млн грн	1293377	1612174	1798250	2135043	2648701
Кошти суб'єктів господарювання, млн грн	498157	646491	758434	889526	1260156
Кошти фізичних осіб, млн грн	552115	681892	726898	933240	1083758
Рентабельність активів (ROA), %	4,26	2,54	4,09	1,18	3,25
Рентабельність капіталу (ROE), %	33,45	19,97	35,15	10,91	30,40

Джерело: побудовано за даними НБУ [25]

Одним із важливих показників фінансового стану, який демонструє рівень розвитку банківської системи є активи банків, адже за рахунок них формуються доходи банківських установ. Хоча кількість банківських установ в Україні поступово скорочується, їх активи зростають з кожним роком. Активи банківських установ протягом 2019-2023 років мають тенденцію до зростання. В 2023 році їх значення зросло майже до 2944852 млн грн. Зростання активів банків у військовий час відбувається за рахунок збільшення коштів в інших банках та вкладень у депозитні сертифікати НБУ.

Готівкові кошти банків в 2019-2021 роках мали тенденцію до зростання. Протягом 2022 року, обсяг готівкових коштів по банківській системі зменшився з 75375 млн грн до 74760 млн грн. Станом на 01.01.2024 року готівкові кошти зросли та склали 79218 млн грн.

Резерви за активними операціями банків в 2021 році різко зменшилися, в порівнянні з 2020 роком, та склали 278774 млн грн. Протягом 2022-2023 років резерви в банківському секторі України зросли та склали на кінець 2023 року 370468 млн. грн.

Кредити надані клієнтам банків, займають майже половину активів банківських установ, оскільки кредитування є основною специфікою банківського сектора. Кредитний портфель банків переважно складався з кредитів, які надані суб'єктам господарювання. В 2022-2023 роках відбулося зменшення кредитів банків з 1065347 млн грн до 1024647 млн грн. З початку повномасштабного вторгнення кредитний портфель банківського сектору, хоч і зменшився, але не критично, на що вплинуло корпоративне кредитування державними банками, переважно за підтримки державних програм [19, с. 43].

Кількість непрацюючих кредитів по банківській системі України, зросла на кінець 2023 року, що пов'язано з визнанням непрацюючими позик суб'єктам господарювання після початку війни (рисунок 2.1). В цілому, по банківській системі, станом на 01.01.2024 року питома вага непрацюючих кредитів підвищилася до 29,7 %. На кінець 2023 року збільшився відсоток кредитів, які надані банками, суб'єктам господарювання, а саме на 3,9 %. Відсоток кредитів,

які надані фізичним особам, на кінець 2023 року, зменшився до 16 %. Протягом 2022-2023 року банківські установи почали поступово визнавати кредити непрацюючими, через погіршення їхньої якості, спричинене бойовими діями.

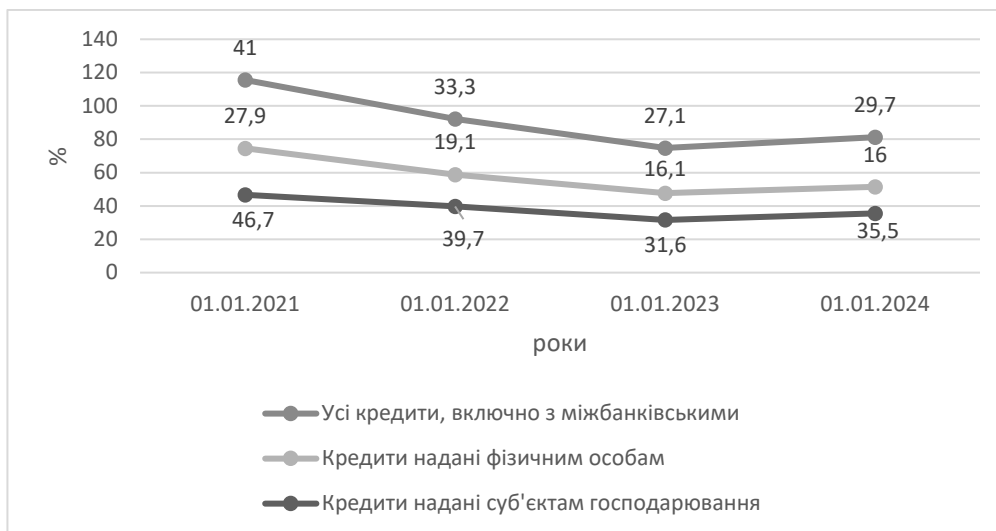

Рисунок 2.1 – Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків України 2020-2023 роки, %

Джерело: побудовано за даними НБУ [25]

Пасиви банківського сектору протягом 2019-2023 років мають тенденцію до зростання. Власний капітал банківських установ, на кінець 2021 року склав 255678 млн грн. Протягом 2022 року, капітал банків України зменшився до 218549 млн грн. Тоді як на кінець 2023 року відбулося зростання власного капіталу банків до 296151 млн грн. Зобов'язання банківського сектора зросли, протягом 2019-2023 років, з 1293377 млн грн до 2648701 млн грн. Основним джерелом ресурсів банків України є залучені та запозичені кошти, частка яких становить більшу частину обсягу загальних ресурсів. На кінець 2023 року переважають кошти суб'єктів господарювання, які склали 1260156 млн грн. Тоді як кошти фізичних осіб зросли протягом 2023 року та склали 1083758 млн грн.

Рентабельності активів (ROA) характеризується стрімкою тенденцією як до зростання, так і до зниження. Зокрема, станом на 01.01.2023 року рентабельність активів банківського сектору суттєво знизилася, а саме з 4,09 % до 1,18 %. Протягом 2023 року, рентабельність активів по банківському сектору

збільшилася та склала 3,25 %. Значення показника прибутковості капіталу (ROE) по банківській системі України в аналізованому періоді як зростало, так і знижувалося. Станом на 01.01.2023 року рентабельність капіталу банківських установ склала 10,91 %. Станом на 01.01.2024 року рентабельність капіталу банківського сектору різко зросла та склала 30,4 %. Рівень рентабельності значно покращився протягом 2023 року, що викликано пристосуванням банківських установ до роботи в умовах війни та характеризує їх фінансову стійкість. Варто відзначити, що рівень рентабельності капіталу банківських установ збільшився за рахунок отримання прибутків від процентних доходів за вкладками в ОВДП та депозитні сертифікати НБУ [23, с. 49].

Відтак, при оцінці фінансового стану банківського сектору України варто орієнтуватися на показники чистого прибутку банківських установ. На рисунку 2.2. відображено прибутковість банків в 2019-2023 роках.

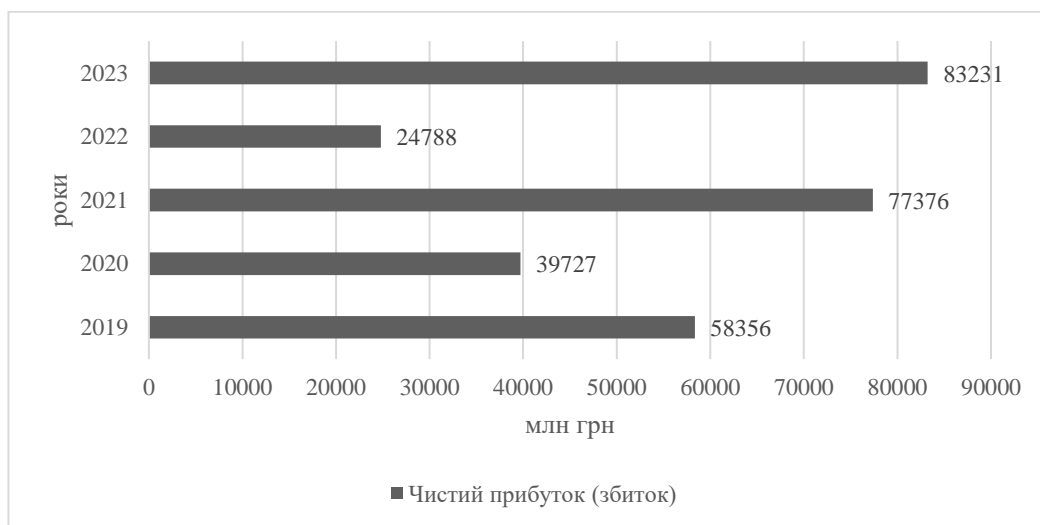

Рисунок 2.2 – Прибутковість банківського сектору України в 2019-2023 роках

Джерело: побудовано за даними НБУ [25]

У 2019 році прибуток банківського сектору України склав 58356 млн грн. На кінець 2020 року прибуток банківських установ, був меншим за 2019 рік, що пояснюється пандемією COVID-19, яка сколихнула весь світ і в тому числі відобразилася на банківській системі України. У 2021 році прибутки, отримані

банківським сектором різко зросли та склали на кінець року 77376 млн грн. На кінець 2022 року прибутковість банківського сектору, в абсолютному виразі зменшилася, за попередній 2021 рік та складала 24788 млн грн, що пояснюється військовими діями на території України та певним гальмуванням банківської системи країни у першому кварталі 2022 року. На кінець 2023 року, прибутки отримані банківськими установами України зросли та склали 83231 млн грн, що пояснюється пристосуванням банків до умов функціонування в умовах війни.

Щодо структури доходів банків України, слід відзначити, що найбільшу частку займають процентні доходи які отримані банківськими установами від операцій за використання грошових коштів. Процентні доходи традиційно є домінуючим компонентом у структурі банківських доходів. Комісійні доходи банківських установ включають платежі, які отримані або сплачені у зв'язку з формуванням чи придбанням фінансових активів або випуском фінансових зобов'язань. Зростання частки комісійних доходів може бути результатом розширення асортименту банківських послуг і залучення нових клієнтів.

Щодо витрат банківських установ, найбільша частка припадає на процентні витрати. На другому місці знаходяться загальні адміністративні витрати [23, с. 50].

Динаміка сучасного фінансового стану показників діяльності української банківської системи демонструє, що банківський сектор України пройшов складний шлях змін, що дозволило збільшити його стійкість та ефективність. Серед основних тенденцій розвитку українського банківського сектору України в період 2019-2023 роки можна виділити: скорочення кількості банків, зокрема банківських установ з іноземним капіталом та кількості структурних підрозділів; зниження довіри до діяльності банківських установ; адаптація банківського сектору до умов роботи у період війни; позитивна динаміка зростання активів банківських установ України; незначне зменшення кредитного портфеля банків; зростання непрацюючих кредитів, після тривалого спаду; рентабельність капіталу та активів банківських установ вказує на відновлення банківської системи; тенденція до зростання пасивів банків та їх зобов'язань.

АТ КБ «ПриватБанк» є універсальним банком з фокусом на роздрібний сегмент, який активно просуває послуги для малого та середнього бізнесу та вибірково працює в корпоративному секторі. Держава в особі Міністерства фінансів України володіє 100 % акцій банку. АТ КБ «ПриватБанк» здійснює свою діяльність відповідно до ліцензії Національного банку України з березня 1992 року. Загальна кількість відокремлених підрозділів установи, які зареєстровані в Державному реєстрі банків, становить 1209 підрозділів, в т.ч. 9 філій, 1 представництво та 1199 відділень різних класифікаційних груп (77 з яких тимчасово припинили діяльність) [37, с. 5].

Для дослідження фінансового стану АТ КБ «ПриватБанк», в роботі здійснено аналіз фінансово-господарської діяльності установи в розрізі активних та пасивних операцій (додаток А). Аналіз здійснено на основі фінансової звітності АТ КБ «ПриватБанк» що наведена в додатках Б-Г.

На основі аналізу таблиці А1 (додаток А), необхідно відзначити, що в 2021 році обсяг активів АТ КБ «ПриватБанк» становив 407256669 тис. грн. На кінець 2022 року активи банківської установи зросли, в порівнянні з попереднім роком, на 142417358 тис. грн або 34,97 % та склали 549674027 тис. грн. Станом на 01.01.2024 року активи фінансової установи зросла на 136939264 тис. грн або 24,91 % та склала 686613291 тис. грн, що відображено на рисунку 2.3.

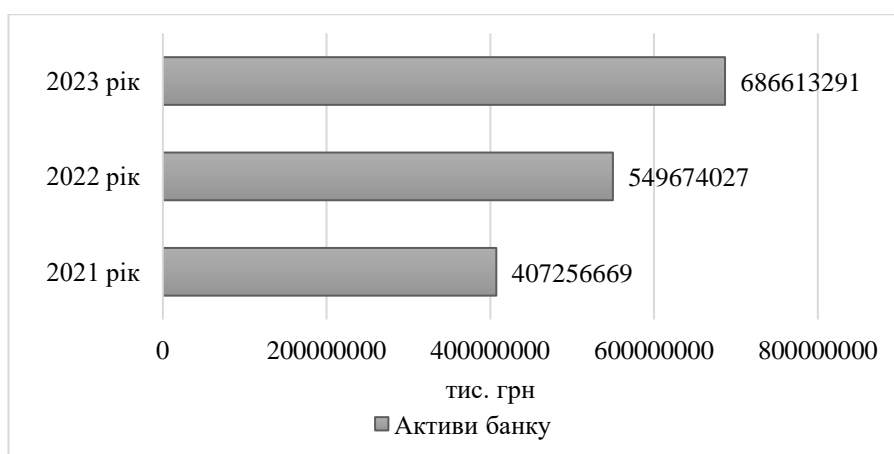

Рисунок 2.3 – Динаміка активів АТ КБ «ПриватБанк» за 2021-2023 роки

Джерело: побудовано за даними таблиці А1 додатку А

Грошові кошти та їх еквіваленти АТ КБ «ПриватБанк» на кінець 2021 року склали 28117656 тис. грн. Вони зросли, в 2022 році, на 12449118 тис. грн або 44,28 % та склали 40566774 тис. грн. В 2023 році, грошові кошти банку збільшилися на 39081328 тис. грн або 96,34 % та склали 79648102 тис. грн.

Фінансові активи АТ КБ «ПриватБанк», що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток на кінець 2021 року склали 93096372 тис. грн. В 2022 році відбулося зростання вказаного показника на 2619844 тис. грн або 2,81 %. Його значення склало 95716216 тис. грн. На кінець 2023 року фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю склали 100376470 тис. грн, та зросли, протягом року на 4660254 тис. грн або 4,87 %.

Кошти в інших банках, в 2021 році, склали 25839685 тис. грн. Зростання коштів в інших банках в 2022 році склало 133,11 % або 34394061 тис. грн. Їх вартість на кінець року склала 60233746 тис. грн. В 2023 році кошти АТ КБ «ПриватБанк», які розміщені в інших банках зросли на 14827712 тис. грн або 24,62 %, в порівнянні з попереднім періодом і склали 75061458 тис. грн.

Кредити та заборгованість клієнтів АТ КБ «ПриватБанк» в 2021 році становили 70193030 тис. грн. На кінець 2022 року, заборгованість клієнтів зросла на 1162221 тис. грн або 1,66 % та склала 71355251 тис. грн. Станом на 01.01.2024 року видані кредити банку збільшилися на 24282512 тис. грн або 34,03 % та склали 95637763 тис. грн.

Цінні папери АТ КБ «ПриватБанк», які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід на кінець 2021 року склали 129074136 тис. грн. Їх вартість зросла, протягом 2022 року, на 14845664 тис. грн або 11,50 % і склала 143919800 тис. грн. В 2023 році показник збільшився на 27550847 тис. грн або 19,14 % та склав 171470647 тис. грн та зріс.

Цінні папери банківської установи, які обліковуються за амортизованою собівартістю в 2022 році характеризується тенденцією до зростання, в порівнянні з 2021 роком. Їх вартість склала 26319531 тис. грн на кінець 2021 року. В 2022 році вони зросли до 100242085 тис. грн. В 2023 році, значення показника зросло на 33555956 тис. грн або 33,47 % та склало 133798041 тис. грн.

Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії в 2021-2022 році були незмінними та склали 30243 тис. грн. На кінець 2023 року інвестиції банку в асоційовані та дочірні компанії збільшилися на 3 тис. грн або 0,01 % та склали 30246 тис. грн.

Інвестиційна нерухомість АТ КБ «ПриватБанк» в 2021 році склала 1989030 тис. грн. В 2022 році року інвестиції банку в нерухомості збільшилися на 165717 тис. грн або 8,33 % та склали 2154747 тис. грн. В 2023 році банк інвестував в нерухомість 2339766 тис. грн, що більше за попередній рік на 185019 тис. грн або 8,59 %.

Дебіторська заборгованість АТ КБ «ПриватБанк» щодо поточного податку на прибуток в 2021 році склала 9977735 тис. грн. В 2022 році дебіторська заборгованість з податку на прибуток збільшилася на 2073577 тис. грн або 20,78 % та склала 12051312 тис. грн. протягом 2023 року АТ КБ «ПриватБанк» вдалося зменшити дебіторську заборгованість щодо податку на прибуток на 12047696 тис. грн або 99,97 %. Її обсяг склав 3616 тис. грн на кінець року.

В 2022 році банківська установа мала 1100185 тис. грн відстрочених податкових активів, які на кінець 2023 року зросли на 851147 тис. грн або 77,36 % та склали 1951332 тис. грн.

Основні засоби та нематеріальні активи АТ КБ «ПриватБанк» в 2021 році склали 7362230 тис. грн. Протягом 2022 року, показник зменшився на 745039 тис. грн або 10,12 % та склала 6617191 тис. грн. В 2023 році основні засоби та нематеріальні активи банківської установи збільшилися на 72314 тис. грн або 1,09 % та склали 6689505 тис. грн.

Інші фінансові активи банку в 2021 році становили 13429096 тис. грн. В 2022 році, інші фінансові активи АТ КБ «ПриватБанк» збільшилися на 668181 тис. грн або 4,98 % та склали 14097277 тис. грн. В 2023 році значення показника зросло на 4094320 тис. грн або 29,04 % та склало 18191597 тис. грн. Інші активи банку в 2020 році склали 1827925 тис. грн. В 2022 році вони зменшилися на 238727 тис. грн та склали 1589198 тис. грн. Зменшення інших активів банку, в 2023 році, склало 174449 тис. грн або 10,98 %.

В таблиці А2 (додаток А) здійснено аналіз динаміки зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» в 2021-2023 роках.

Зобов'язання банку, протягом аналізованого періоду, мали тенденцію до зростання. Зокрема в 2021 році зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» склали 340642144 тис. грн. На кінець 2022 року, зобов'язання банку склали 491885208 тис. грн та зросли протягом року на 151243064 тис. грн або 44,0 %. На кінець 2023 року зобов'язання установи склали 601768639 тис. грн. Їх вартість на кінець року зросла, в порівнянні з минулим роком, на 109883431 тис. грн або 22,34 % (рисунок 2.4).

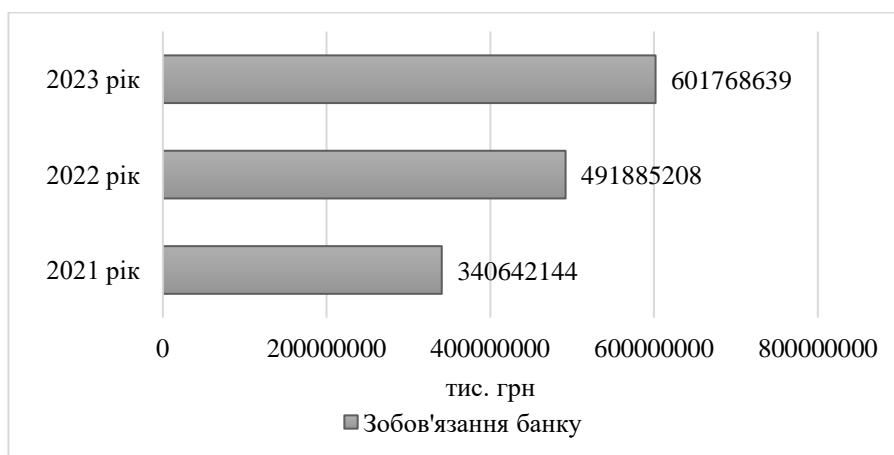

Рисунок 2.4 – Динаміка зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» за 2021-2023 роки

Джерело: побудовано за даними таблиці А1 додатку А

Кошти банків на кінець 2021 року склали 2532 тис. грн. В 2022 році кошти банків зменшилися на 2203 тис. грн або 87,01 % та склали 329 тис. грн. Кошти банків в 2023 році становили 486 тис. грн, а їх сума зросла, в порівнянні з 2022 роком, на 157 тис. грн або 47,72 %.

Кошти клієнтів банку АТ КБ «ПриватБанк», на кінець 2021 року склали 321705424 тис. грн. Зростання коштів юридичних та фізичних осіб на кінець 2022 року склало 143166077 тис. грн або 44,50 %. Вони становили 464871501 тис. грн. Протягом 2023 року кошти клієнтів фінансової установи зросли на 84815143 тис. грн або 18,24 % та склали 549686644 тис. грн на кінець року.

Боргові цінні папери емітовані АТ КБ «ПриватБанк» в 2021 році склали 2427 тис. грн. Їх сума протягом 2022 року зросла на 101 тис. грн або 4,16 % та склала 2528 тис. грн. Зростання вартості боргових цінних паперів банку в 2023 році склало 100 тис. грн або 3,96 %, а їх сума на кінець року склала 2628 тис. грн.

Інші залучені кошти АТ КБ «ПриватБанк» в 2021-2023 роках мали тенденцію як до зростання. Інші залучені кошти банку на кінець 2021 року склали 328330 тис. грн. На кінець 2022 року, вони зросли на 239458 тис. грн або 72,93 % та склали 567788 тис. грн. В 2023 році інші залучені кошти фінансової установи зросли на 2519773 тис. грн або 443,79 % та склали 3087561 тис. грн.

Зобов'язання АТ КБ «ПриватБанк» щодо поточного податку на прибуток на кінець 2022 року склали 2972075 тис. грн та зросли протягом року на 100 %. На кінець 2023 року, зобов'язання АТ КБ «ПриватБанк» перед бюджетом з податку на прибуток суттєво збільшилися, а саме на 22818328 тис. грн або 767,76 % та склали 25790403 тис. грн.

Відстрочені податкові зобов'язання АТ КБ «ПриватБанк», в 2021 році склали 159146 тис. грн. В 2022 році їх значення зменшилося на 100 % та було нульове.

Резерви за зобов'язаннями фінансової установи в 2021 році склали 3650326 тис. грн. В 2022 році резерви банку за зобов'язаннями зросли на 2153097 тис. грн або 58,98 % та склали 5803423 тис. грн. Резерви за зобов'язаннями АТ КБ «ПриватБанк» протягом 2023 року зменшилися на 365877 тис. грн або 6,3 % та склали 5437546 тис. грн.

Інші фінансові зобов'язання АТ КБ «ПриватБанк» на кінець 2021 року, склали 10617547 тис. грн. На кінець 2022 року, їх сума зросла на 2604833 тис. грн або 24,53 % та склала 13222380 тис. грн. Протягом 2023 року, інші фінансові зобов'язання банківської установи зменшилися на 158524 тис. грн або 1,2 % та склали 13063856 тис. грн.

Інші зобов'язання АТ КБ «ПриватБанк», протягом 2021-2023 років мали тенденцію до зростання. Так їх сума на кінець 2021 року склала 3949108 тис. грн. В 2022 році, їх сума зросла на 191358 тис. грн або на 4,85 %. На кінець 2023 року

значення показника збільшилося на 242549 тис. грн або 5,86 % та склало 4383015 тис. грн. Субординований борг АТ КБ «ПриватБанк» протягом 2021-2023 років збільшився з 227304 тис. грн до 316500 тис. грн.

В таблиці А3 (додаток А) здійснено аналіз власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» у 2021-2023 роках.

За 2021-2023 роки власний капітал АТ КБ «ПриватБанк» характеризується тенденцією як до зростання, так і до спадання. Станом на кінець 2021 року власний капітал банку склав 66614525 тис. грн. Зменшення власного капіталу банку, в 2022 році склало 8825706 тис. грн або 13,24 %. Власний капітал банку в 2022 році склав 57788819 тис. грн. Протягом 2023 року власний капітал установи зріс на 27055833 тис. грн або 46,81 % і склав 84844652 тис. грн. Динаміка власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» в 2021-2023 роках наведено на рисунку 2.5.

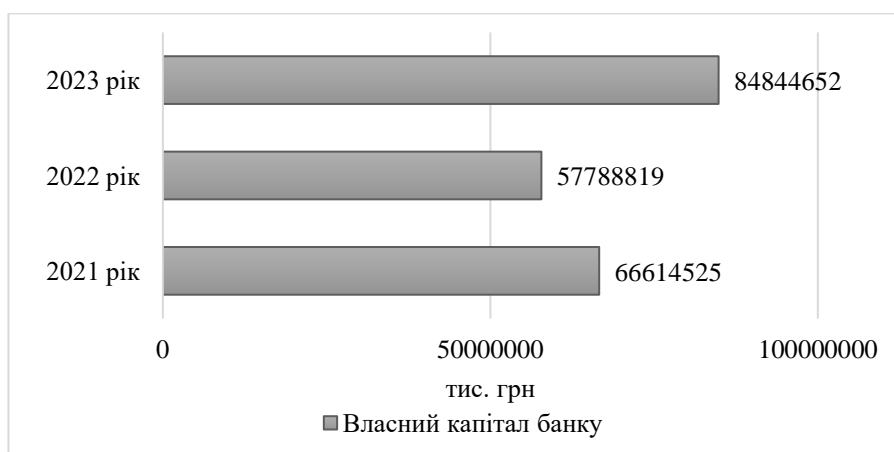

Рисунок 2.5 – Динаміка власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» в 2021-2023 роках

Джерело: побудовано за даними таблиці А3 додатку А

В 2021-2023 році статутний капітал АТ КБ «ПриватБанк» склав 206059744 тис. грн та не змінювався протягом аналізованого періоду.

Емісійні різниці АТ КБ «ПриватБанк» протягом 2021-2023 років залишалися сталими та становили 22690 тис. грн.

Резерви та інші фонди АТ КБ «ПриватБанк» на кінець 2021 року становили 9696019 тис. грн. В 2022 році значення показника має тенденцію до зростання, а саме на 1752520 тис. грн або 18,07 %. На кінець року його значення склало 11448539 тис. грн. Зростання резервів та інших фондів банку, в 2023 році, склало 1509899 тис. грн або 13,18 %. А його значення, на кінець року, склало 12958438 тис. грн.

Резерви переоцінки АТ КБ «ПриватБанк» в 2021 році склали 8082924 тис. грн. Значення показника, на кінець 2022 року, зменшився на 11076663 тис. грн або 137,03 % та мало від'ємне значення в сумі 2993739 тис. грн. Резерви переоцінки банку в 2023 році зросли, в порівнянні з 2022 роком, на 13426113 тис. грн або 448,47 % та склали 10432374 тис. грн.

На кінець 2021 року АТ КБ «ПриватБанк» мав непокритий збиток в сумі 157246851 тис. грн. Протягом 2022 року розмір непокритий збитку фінансової установи зменшився на 498436 тис. грн або 0,31 % і склав 156748415 тис. грн. На кінець 2023 року сума нерозподіленого збитку АТ КБ «ПриватБанк» склала 144628594 тис. грн. Його значення протягом 2023 року зменшилася на 12119821 тис. грн або 7,73 %.

Склад та динаміку фінансових результатів АТ КБ «ПриватБанк» в 2021-2023 роках наведено в таблиці А4 (додаток А).

На кінець 2021 року загальний розмір прибутку отриманого АТ КБ «ПриватБанк» склав 35050411 тис. грн. Чистий прибуток банківської установи, в 2022 році, зменшився на 4852443 тис. грн або 13,84 % та склав 30197968 тис. грн. В 2023 році, банк отримав чистого прибутку в сумі 37764685 тис. грн. Його сума на кінець року, в порівнянні з попереднім періодом, збільшилася на 7566717 тис. грн або 25,05 %. Динаміка прибутку АТ КБ «ПриватБанк» в 2021-2023 роках наведено на рисунку 2.6.

В загальній сумі доходів, отриманих АТ КБ «ПриватБанк» в 2021-2023 роках склали процентні доходи. В 2020 році вони склали 29316919 тис. грн. На кінець 2023 року, їх сума зросла на 10600498 тис. грн або 36,16 % та склала 39917417 тис. грн. Суттєве зростання процентних доходів відбулося в 2023 році.

Вони збільшилися на 19703552 тис. грн або 49,36 % та склали, на кінець року, 59620969 тис. грн.

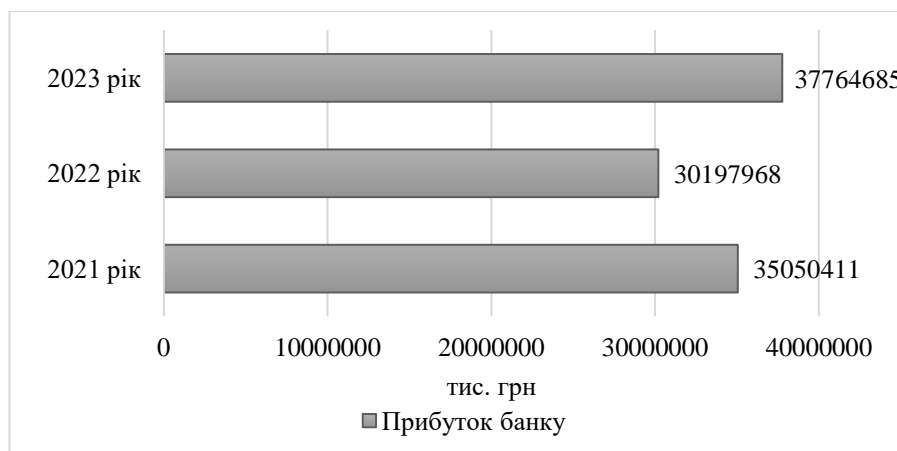

Рисунок 2.6 – Динаміка прибутку АТ КБ «ПриватБанк» в 2021-2023 роках

Джерело: побудовано за даними таблиці А4 додатку А

Окрім того, в 2023 році відбулося зростання комісійних доходів, торговельного доходу, інших операційних доходів та інших доходів банку.

Отже, у 2023 році АТ КБ «ПриватБанк» здійснював ефективну діяльність, збільшивши чистий портфель роздрібних кредитів банку, на 39 %, до понад 60000000 тис грн та чистий портфель кредитів для бізнесу на 23 %, до понад 30000000 тис грн. Загальні активи АТ КБ «ПриватБанк» зросли майже на 25 %, досягши 686613291 тис грн. Банківська установа, в 2023 році, залишається беззаперечним лідером на ринку фінансових послуг, обслуговуючи понад 18 мільйонів українців, що перебувають як на території країни, так і закордоном.

Висока довіра фізичних та юридичних осіб до АТ КБ «ПриватБанк» та стабілізація економічної ситуації в країні дозволили установі, в 2023 році, збільшити обсяги депозитів на 84815143 тис. грн (18,24 %) до 549686644 тис. грн.

Таке зростання масштабів діяльності банку призвело до збільшення чистого процентного доходу банку на 16700000 тис. грн. Ще 3003552 тис. грн приросту чистого процентного доходу банку, вдалося забезпечити завдяки процентній політиці, що реалізовувалась Національним банком України

протягом 2023 року. Чистий комісійний дохід зріс на 19,56 %, досягши 24438766 тис. грн. В умовах зростання діяльності, операційні витрати перебували під постійним контролем банківської установи. Якість кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» поступово покращилися, що забезпечило значну економію коштів за витратами на формування резервів.

Завдяки ефективній діяльності в 2023 році, АТ КБ «ПриватБанк» отримав чистий прибуток у розмірі 37764685 тис. грн і зробив вагомий внесок до державного бюджету, в сумі понад 26000000 тис грн у вигляді податку на прибуток авансом та перший транш дивідендів. Тобто всього до державного бюджету було спрямовано понад 80 % чистого прибутку.

2.2 Оцінка показників фінансового стану АТ КБ «ПриватБанк» та напрями його покращення

Фінансовий стан АТ КБ «ПриватБанк» є ключовим аспектом його фінансово-господарської діяльності, визначаючи його стійкість та можливість здійснення фінансових операцій. Для оцінки фінансового стану банку використовуються різні методи, серед яких аналіз фінансових показників діяльності банку на основі коефіцієнтного методу. Цей підхід передбачає оцінку таких показників (коефіцієнтів), як ліквідність банку, достатність капіталу (фінансова стійкість), ділова активність та рентабельність банківської установи. Аналіз та оцінка вказаних показників дозволяє визначити фінансову стійкість АТ КБ «ПриватБанк», його стабільність та здатність до розвитку. Розрахунок показників фінансового стану АТ КБ «ПриватБанк» в 2021-2023 роках наведено в таблиці 2.2.

Важливими показниками для оцінки фінансового стану банківської установи є оцінка фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк» на основі показників достатності капіталу.

Таблиця 2.2 – Показники фінансового стану АТ КБ «ПриватБанк» в 2021-2023 роках

Показники	Роки			Відхилення (приріст/зменшення) (+,-)	
	2021	2022	2023	2022 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.
Коефіцієнти достатності капіталу (фінансової стійкості)					
Коефіцієнт надійності	0,139	0,108	0,167	-0,031	0,059
Коефіцієнт фінансового важеля	6,242	5,025	8,367	-1,217	3,342
Коефіцієнт достатності капіталу	0,539	0,512	0,387	-0,027	-0,125
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	3,92	3,12	3,85	-0,8	0,73
Коефіцієнт залежності	0,871	0,896	0,838	0,025	-0,058
Коефіцієнти ліквідності					
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	0,26	0,25	0,29	-0,01	0,04
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,16	0,165	0,208	0,005	0,043
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,18	1,125	1,16	-0,055	0,035
Коефіцієнт співвідношення високоліквідних активів до робочих	0,14	0,142	0,176	0,002	0,034
Коефіцієнти ділової активності					
Коефіцієнт активності залучення міжбанківських кредитів	0,178	0,158	0,112	-0,02	-0,046
Коефіцієнт активності залучення строкових депозитів	0,948	0,976	0,979	0,028	0,003
Коефіцієнт кредитної активності	0,812	0,811	0,874	-0,001	0,063
Коефіцієнт загальної інвестиційної активності	0,216	0,553	0,447	0,337	-0,106
Коефіцієнт інвестицій в доходних активах	0,674	0,809	0,754	0,135	-0,055
Коефіцієнт кредитів в доходних активах	2,034	1,175	1,412	-0,859	0,237
Коефіцієнт проблемних кредитів	0,059	0,069	0,087	0,01	0,018
Коефіцієнт ефективності використання активів	0,049	0,057	0,045	0,008	-0,012
Показники ефективності управління (рентабельності)					
Рентабельність активів	8,6 %	5,49 %	5,51 %	-3,11 %	0,02 %
Рентабельність капіталу	52,6 %	52,25 %	44,5 %	-0,35 %	-7,75 %

Джерело: пораховано за даними [37, 38, 39]

Здійснюючи аналіз надійності АТ КБ «ПриватБанк» протягом 2021-2023 років, слід відзначити, що власний капітал становив 13,9 % в структурі усіх фінансових ресурсів банку в 2021 році. В 2022 році коефіцієнт надійності банку зменшився, на 0,031 пункти, що зумовлено незначним зниженням фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк» та помірним зростанням залежності банку від залученого капіталу, що не є критичним, враховуючи специфіку діяльності. На кінець 2023 року, значення показника зросло на 0,059 пункти та склало на кінець року 0,167.

Необхідно зазначити, що оберненим показником до показника надійності є коефіцієнт фінансової залежності. Коефіцієнт залежності АТ КБ «ПриватБанк» який зріс в 2022 році на 0,025 пункти, що засвідчує приріст залученого (позикового капіталу). На кінець 2023 року, зменшення показника становило 0,058 пункти, в порівнянні з минулим періодом, що свідчить про покращення фінансової стійкості банку.

Коефіцієнт фінансового важеля виражає обернений зв'язок до показника надійності і відображає здатність АТ КБ «ПриватБанк» залучати кошти на фінансовому ринку. В 2022 році залучений капітал банку більш ніж 5,025 разів перевищував власний капітал, а у 2023 році значення показника становило 8,367 разів. Таке значення коефіцієнта фінансового важеля засвідчує специфіку діяльності банку, діяльність якого орієнтована, головним чином, на позиковий капітал.

Коефіцієнт захищеності капіталу відображає відношення захищеного капіталу банку до усього власного капіталу та показує, наскільки фінансова установа враховує інфляційні процеси і яка їх частка розміщена в нерухомість, цінності й устаткування. В 2022 році значення показника знизилося із 3,92 до 3,12 пунктів на кінець року. Протягом 2023 року, коефіцієнт захищеності капіталу АТ КБ «ПриватБанк» зріс, в порівнянні з 2022 роком, на 0,73 пункти та склав 3,85. Показник захищеного капіталу у декілька разів перевищує власний капітал банку, що обумовлює наявність стійкої фінансової бази АТ КБ «ПриватБанк».

Аналізуючи ліквідність АТ КБ «ПриватБанк», необхідно відзначити зростання показника миттєвої ліквідності на кінець 2023 року на 0,04 пункти до рівня 0,29 пункти. У 2022 році показник становив 0,25 пункти і зменшився, в порівнянні з 2021 роком на 0,01 пункти. Поряд із цим, норматив показника складає більше 20 %, що за даним показником виконується в повному обсязі.

Коефіцієнт загальної ліквідності АТ КБ «ПриватБанк», в 2021-2023 роках, перевищив нормативний показник 100 %. При чому значення показника, в 2022 році, знизилося із 1,18 пункти, на початок року, до рівня 1,125 пункти на кінець року. В 2023 році коефіцієнт загальної ліквідності збільшився, в порівнянні з 2022 роком на 0,035 пункти та склав 1,16. Коефіцієнт загальної ліквідності найбільш якісно відображає ліквідність активів та швидкість обороту капіталу АТ КБ «ПриватБанк». Перевищення значення показника над нормативним значенням засвідчує достатню ресурсну базу та вмiле управління наявним і залученим капіталом фінансової установи.

В даному контексті важливим є відзначити зростання показника поточної ліквідності, в 2021-2023 роках, що свiдчить про поліпшення співвідношення між дохідними активами і зобов'язаннями АТ КБ «ПриватБанк». Завдяки підтриманню значення показника на рівні 0,16 – 0,208 досліджуваний банк постійно мав стабільно високий рівень фінансової підтримки.

Аналізуючи ділову активність АТ КБ «ПриватБанк», необхідно відмітити негативні тенденції. Зокрема в 2022 році, спостерігається зниження значення коефіцієнта активності залучення міжбанківських кредитів банком на 0,02 пункти. В 2023 році, значення показника знизилося, по відношенню до попереднього періоду, на 0,046 пункти та склало 0,012 пункти.

Ідентично знижується коефіцієнт інвестицій в доходних активах в 2023 році, а саме на 0,055 пункт. Його значення на кінець року склало 0,754 пункти, тоді як в 2022 році значення показника склало 0,809 пункти.

В 2023 році, відбулося зменшення коефіцієнта загальної інвестиційної активності, з 0,553 пункти до 0,447 пункти, а саме на 0,106 пункти, на кінець року. В 2021 році значення показника склало 0,216 пункти.

Коефіцієнт ефективності використання активів АТ КБ «ПриватБанк» в 2021 році склав 0,049 пункти. В 2022 році, значення показника зросло на 0,008 пункти, в порівнянні з 2021 роком та склало 0,057 пункти. В 2023 році ефективність використання активів банківською установою зменшилася, по відношенню до 2022 року, на 0,012 пункти та склала 0,045 пункти.

Негативним для діяльності АТ КБ «ПриватБанк» є наявність проблемних кредитів у структурі кредитного портфелю фінансової установи, які протягом 2021-2023 років зростають. В 2021 році, коефіцієнт проблемних кредитів банку склав 0,059 пункти. В 2022 році, значення показника зросло на 0,01 пункт та склало 0,069 пункти. На кінець 2023 року проблемна кредиторська заборгованість банку збільшилася на 0,018 пункти та склала 0,087 пункти.

Варто відзначити позитивне зростання коефіцієнта активності залучення строкових депозитів АТ КБ «ПриватБанк» в 2021-2023 роках. Значення показника на кінець 2021 року склало 0,948. Протягом 2022 року, показник залучення строкових депозитів збільшився, в порівнянні з минулим роком, на 0,028 пункти та склав 0,976 пункти. На кінець 2023 року, простежується зростання показника, в порівнянні з 2022 роком, на 0,003 пункти. Значення коефіцієнта, на кінець 2023 року, склало 0,979 пункти.

Коефіцієнт кредитної активності банківської установи, в 2022 році, несуттєво зменшився, а саме на 0,001 пункт та склав, на кінець року 0,811 пункти. В 2023 році, відзначається зростання показника на 0,063 пункти, в порівнянні з 2022 роком, до рівня 0,874 пункти.

Досліджуючи показники рентабельності АТ КБ «ПриватБанк», важливим є те, що фінансова установа протягом аналізованого періоду працювала прибутково. При цьому варто відмітити те, що рентабельність активів АТ КБ «ПриватБанк» зростає в 2023 році, в порівнянні з аналогічним періодом попереднього року, на 0,02 відсоткових пункти до рівня 5,51 %. Негативним є зменшення рентабельності в 2022 році, в порівнянні з 2021 роком, на 3,11 відсоткових пункти. На кінець року значення показника склало 5,49 %. В 2021 році значення показника склало 8,6 %.

Іншим показником ефективності діяльності АТ КБ «ПриватБанк» є рентабельність капіталу. В 2021 році значення показника склало 52,6 %. В 2022 році рентабельність капіталу банку зменшилася на 0,35 відсоткових пункти та склала 52,25 %. На кінець 2023 року, коефіцієнт рентабельності капіталу зменшився на 7,75 відсоткових пункти та склав 44,5 %. Зменшення показника засвідчує негативну тенденцію до використання наявного капіталу банку. Динаміку показників рентабельності АТ КБ «ПриватБанк» в 2021-2023 роках представлено на рисунку 2.7.

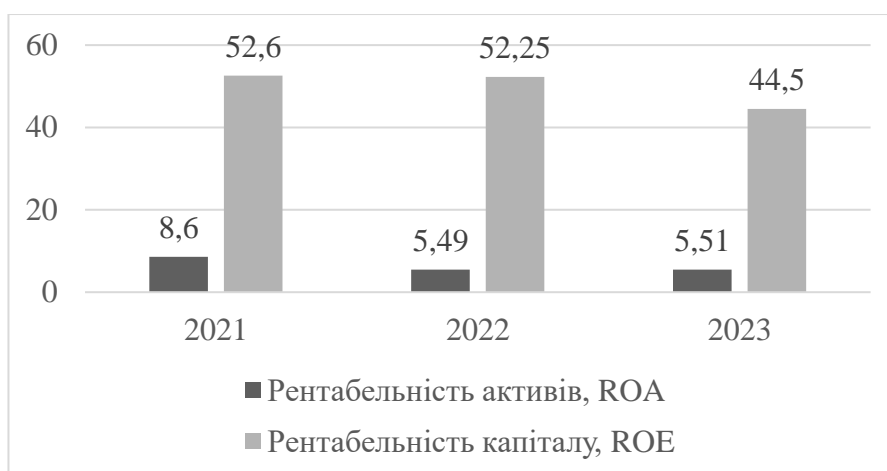

Рисунок 2.7 – Динаміка показників рентабельності АТ КБ «ПриватБанк» в 2021-2023 роках

Джерело: побудовано за даними таблиці 2.2.

Отже, зростання розрахованих показників, які характеризують фінансовий стан АТ КБ «ПриватБанк» в 2023 році, уповільнилося, а окремих показників зменшилося та має схильність до коливань. Фінансова стан АТ КБ «ПриватБанк» є достатнім для здійснення діяльності банку на фінансовому ринку, про що свідчать дотримання рекомендованих значень розрахованих коефіцієнтів та отриманий протягом 2021-2023 років, прибуток. Проте, прибуткова діяльність фінансової установи не гарантує захищеність від впливу негативних зовнішніх ризиків, кількість яких, ймовірно, лише збільшуватиметься у перспективі.

Вплив воєнних дій та високий рівень конкуренції серед банківських установ потребує постійного пошуку нових способів і засобів покращення рівня фінансового стану банків, зокрема і АТ КБ «ПриватБанк». Проблеми покращення рівня фінансового стану банку в умовах впливу воєнних ризиків є надзвичайно складним через необхідність врахування багаточисельних викликів які постійно і швидко змінюються та з якими раніше банк не зіштовхувався. Рівень капіталізації, ліквідності, рентабельності, ділової активності АТ КБ «ПриватБанк» дозволив йому гідно впоратися з викликами воєнного стану.

Щоб і далі впевнено функціонувати на ринку фінансових послуг та виконувати взяті на себе зобов'язання АТ КБ «ПриватБанк» має постійно підвищувати ефективність своєї діяльності. Важливим напрямком у покращення фінансового стану банку є підвищення ліквідності та прибутковості банку. Для цього необхідно уникати як дефіциту, так і надлишку ліквідних коштів. Дефіцит коштів призводить до виникнення ризику втрати ліквідності банківської установи, а надлишок ліквідних коштів є наслідком нераціонального розміщення коштів і прямим чинником втрати банком майбутнього прибутку. Саме тому, з метою уникнення чи хоча б мінімізації ризику незбалансованої ліквідності, АТ КБ «ПриватБанк» зобов'язаний підтримувати оптимальне співвідношення між рівнем ліквідності та прибутковості, сукупність основних прийомів, методів і заходів, спрямованих на досягнення якого, мають бути чітко сформульовані у даній стратегії розвитку банку [12, с. 88].

Підвищення прибутковості банку передбачає забезпечення максимального прибутку та ринкової вартості банківської установи, при одночасному дотриманні достатнього рівня ліквідності. Для досягнення цього завдання АТ КБ «ПриватБанк» має систематично контролювати вартість залучених ресурсів, розміщувати ресурси за ставками, що відшкодували б їх вартість та достатню для утримання і розвитку установи відсоткову маржу, а також дотримуватися розроблених системи лімітів, що обмежують рівень прийнятих ризиків. Операційна дохідність АТ КБ «ПриватБанк» залежить від норми прибутку по активних операціях, величини й структури активів, розміру плати за надані

послуги. Для підвищення рівня прибутковості банку та покращення його фінансового стану важливе значення має кількісна та якісна оцінка всіх джерела доходів, з метою визначення вигідних для банківської установи напрямів здійснення операцій

Наступним, не менш важливим напрямком у покращення фінансового стану банку, є необхідність підвищення рівня капіталізації. Досягнути цього АТ КБ «ПриватБанк» може шляхом: стабільного генерування чистого прибутку банку, що передбачає ефективне управління спредом фінансової установи, проведенням контрольних заходів за витратами банку, підвищення операційної ефективності установи, залучення коштів за найоптимальніших умов; розроблення планів реінвестування дивідендів банку.

Ще одним напрямом покращення рівня фінансового стану АТ КБ «ПриватБанк» є ефективне керування активами та зобов'язаннями, що передбачає мінімізацію відсоткового ризику шляхом застосування банківською установою найбільш перспективних методів, до яких належать: аналізу дюрації; стрес-тестування для оцінки величини максимальних втрат від зміни процентних ставок за певний період.

Таким чином, можна визначити низку чітких кроків для покращення рівня фінансового стану АТ КБ «ПриватБанк» в умовах економічної нестабільності та забезпечення ефективної роботи в довгостроковій перспективі. Напрями покращення рівня фінансового стану банку представлено на рисунку 2.8.

Важливе місце в забезпеченні конкурентних переваг банку та залучення нових клієнтів або ж втримання існуючих, відграє перегляд тарифної політики АТ КБ «ПриватБанк». До прикладу, банк може застосування індивідуальних відсоткових ставок за корпоративними депозитними продуктами, з бонусом до діючої відсоткової ставки за строковими депозитами для установ, що є клієнтами банку більше одного року; впровадити програми лояльності для юридичних осіб (клієнтів банку) з метою заохочення стабільних залишків на поточних рахунках; надавати послуги та операції, які дають можливість клієнтам отримувати відповідні відсоткові бонуси та інші можливості.

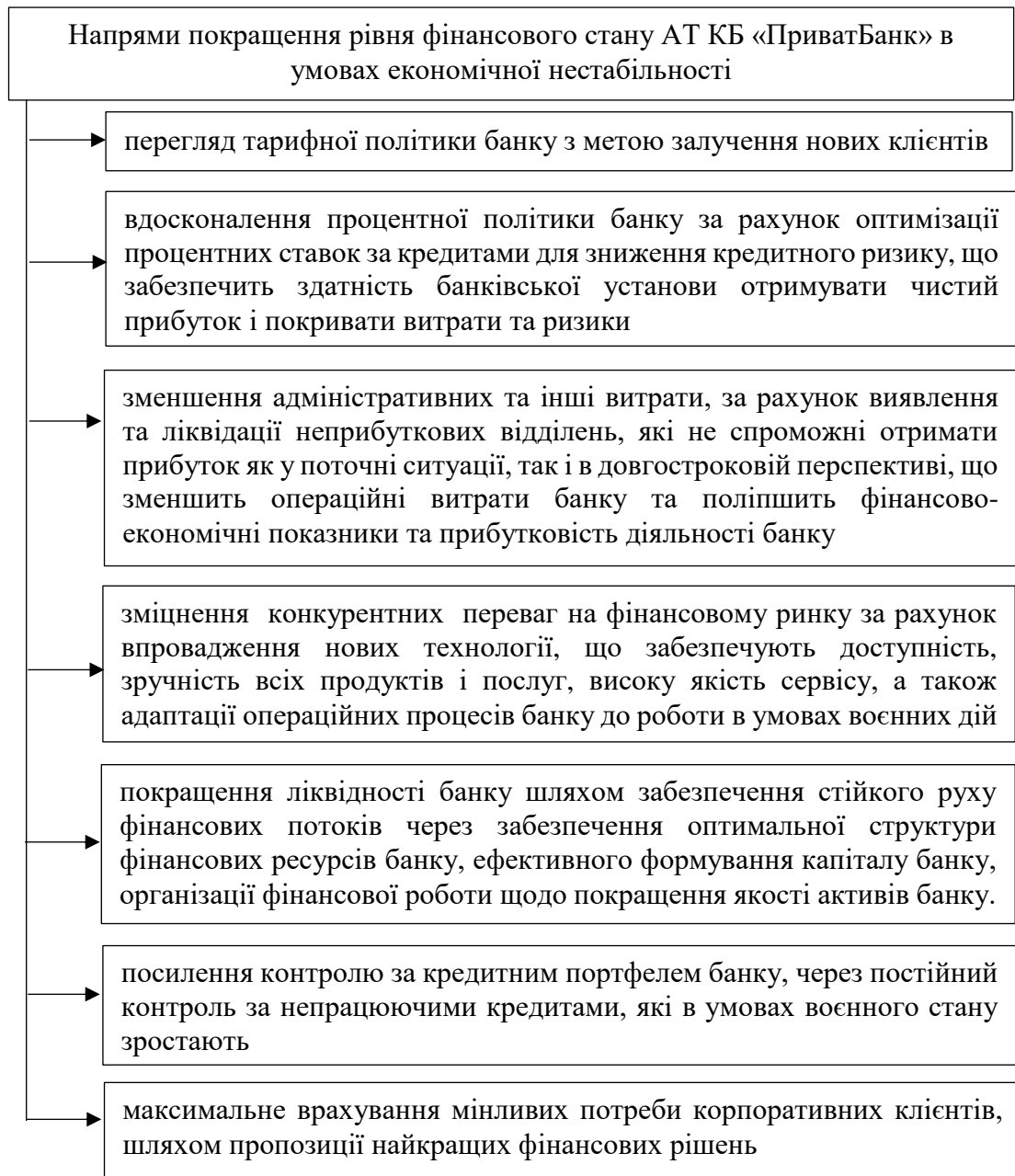

Рисунок 2.8 – Напрями покращення рівня фінансового стану АТ КБ «ПриватБанк» в умовах економічної нестабільності

Джерело: побудовано за даними [2, 31]

Ці заходи можуть допомогти АТ КБ «ПриватБанк» покращити рівень фінансового стану, зберегти фінансову стабільність та довіру до банку в умовах воєнних викликів.

Висновки

В умовах економічної нестабільності, невизначеності які породжені військовими діями на території України, оцінка фінансового стану банківських установ стає критично важливою. Своєчасна оцінка фінансового стану дозволяє вчасно виявляти проблемні аспекти та запроваджувати необхідні заходи для забезпечення фінансової стійкості.

В першому розділі кваліфікаційної роботи обґрунтовано економічну сутність, мету та роль фінансового стану банку, узагальнено методичний інструментарій оцінки фінансового стану банківських установ. У роботі розглянуто різні підходи до визначення дефініції «фінансовий стан», які вказують на те, що це поняття, незважаючи на велику кількість його трактувань, залишається недостатньо визначеним. В основному фінансовий стан банків розглядаються в двох аспектах. Переважна більшість вчених трактує поняття «фінансовий стан банку» через сукупність певних коефіцієнтів, які характеризують результати діяльності банківської установи. Інша частина авторів розглядає фінансовий стан як наявність у банку фінансових ресурсів, необхідних для здійснення його діяльності. Виходячи з викладеного, у роботі виокремлено сутні характеристики дефініції «фінансовий стан» банківської установи.

На фінансовий стан банківських установ та ефективність її діяльності впливає безліч факторів, які залежно від якісних характеристик їх впливу мають як позитивне, так і негативне значення. Всі фактори, що впливають на фінансовий стан банку поділяються на фактори зовнішнього та внутрішнього середовища.

В роботі обґрунтовано, що для мінімізації впливу негативних факторів та забезпечення ефективної діяльності банків необхідно здійснювати систематичну оцінку фінансового стану банку, яка базується на завданнях.

Виявлено, що в сучасних умовах діяльності банківських установ не існує єдиної методики, яка б в загальному вигляді характеризувала фінансовий стан банківської установи. Тому аналітики використовують різні методики до його оцінки, які поділяються на окремі групи: коефіцієнтні методи; рейтингові методи; статистично-математичні методи. Коефіцієнтний метод оцінки фінансового стану банку є найбільш поширеним та ґрунтується на обчисленні набору економічних показників на основі статей фінансових звітів банку.

В другому розділі кваліфікаційної роботи здійснено аналіз фінансового стану банківської системи України на основі фінансових показники стану банківського сектора України. Динаміки кількості банків в Україні за останні роки поступово скорочується. Станом на 01.01.2024 року кількість діючих банків сягала 63 установ, з яких кількість банків з іноземним капіталом становила 27 установ, з них 19 установ – це банки зі 100 % іноземним капіталом. Одним із важливих показників фінансового стану, який демонструє рівень розвитку банківської системи є активи банків, які протягом 2019-2023 років мають тенденцію до зростання. Зростання активів банків у військовий час відбувається за рахунок збільшення коштів в інших банках та вкладень у депозитні сертифікати НБУ. Кредити надані клієнтам банків, займають майже половину активів банків, оскільки кредитування є основною специфікою банківського сектора. Кількість непрацюючих кредитів по банківській системі України, зросла на кінець 2023 року, що пов'язано з визнанням непрацюючими позик суб'єктам господарювання після початку війни.

На основі аналізу прибутковості банківського сектору України в 2019-2023 роках, варто відзначити, що в 2022 року прибутковість банківського сектору зменшилася, що пояснюється військовими діями на території України та певним гальмуванням банківської системи країни у першому кварталі 2022 року. На кінець 2023 року, прибутки отримані банківськими установами України зросли та склали 83231 млн грн, що пояснюється пристосуванням банків до умов функціонування в умовах війни.

В роботі, було здійснено аналіз фінансово-господарської діяльності АТ КБ «ПриватБанк» в 2021-2023 роках, на основі аналізу його активів, зобов'язань, які протягом аналізованого періоду мали тенденцію до зростання. Тоді як власний капітал АТ КБ «ПриватБанк» характеризується тенденцією як до зростання, так і до спадання.

За результатами 2021-2023 років діяльність банку була прибутковою. Загальний розмір отриманого прибутку АТ КБ «ПриватБанк», на кінець 2021 року склав 35050411 тис. грн; в 2022 році – 30197968 тис. грн; в 2023 році – 37764685 тис. грн.

Для оцінки фінансового стану АТ КБ «ПриватБанк» використано метод коефіцієнтного аналізу, шляхом розрахунку показників достатності капіталу (фінансової стійкості); ліквідності; ділової активності та рентабельності. В 2023 році уповільнилося зростання окремих розрахованих коефіцієнтів, а значення деяких показників зменшилося протягом 2021-2023 років. В той же час, фінансова стан АТ КБ «ПриватБанк» є достатнім для здійснення діяльності банку на фінансовому ринку, про що свідчать дотримання рекомендованих значень розрахованих коефіцієнтів та отриманий, протягом 2021-2023 років, прибуток.

Вплив воєнних дій та високий рівень конкуренції серед банківських установ потребує постійного пошуку нових способів і засобів покращення рівня фінансового стану АТ КБ «ПриватБанк». В роботі визначено низку чітких кроків для покращення рівня фінансового стану банку в умовах економічної нестабільності та забезпечення ефективної роботи в довгостроковій перспективі, серед яких: перегляд тарифної політики банку з метою залучення нових клієнтів; вдосконалення процентної політики банку; зменшення адміністративних та інші витрати; зміцнення конкурентних переваг на фінансовому ринку; покращення ліквідності банку; посилення контролю за кредитним портфелем банку; врахування мінливих потреби корпоративних клієнтів.

Список використаних джерел

1. Аналіз банківської діяльності: підручник / [А. М. Герасимович, І. М. Парасій-Вергуненко, В. М. Кочетков та ін.]; за заг. ред. д-ра економ. наук, проф. А. М. Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2010. – 599 с.
2. Бондаренко П. Особливості управління та формування фінансового результату банку / П. Бондаренко, В. Бондаренко, О. Захаренко // Підприємництво та інновації. – 2020. – № 12. – С. 174-179.
3. Варцаба В. І. Оцінка фінансової стійкості банківської системи України та шляхи її зміцнення в умовах пандемії коронавірусу / В. І. Варцаба // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2021. – Вип. 1 (57). – С. 107-113.
4. Вінниченко О. В. Фінансовий стан банку та методи його оцінки / О. В. Вінниченко, А. В. Гудзь // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2020. – № 69. – С. 217-228.
5. Вовченко О. С. Сучасні методичні підходи до оцінки фінансової стабільності банку / О. С. Вовченко // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2016. – № 5 (77). – С. 161-169.
6. Волкова Н. І. Управління фінансовим результатом банку в умовах воєнного стану / Н. І. Волкова, Р. С. Довгань // Економіка та суспільство. – 2023. – Вип. 56. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3080> (дата звернення: 25.05.2024).
7. Вольська С. П. Порівняльна характеристика методів оцінювання фінансової стійкості банку / С. П. Вольська // Серія Економічні Науки. – 2015. – №10(1). – С. 178-181.
8. Головкова Л. С. Підвищення ефективності діяльності банку шляхом управління витратами / Л. С. Головкова, Н. О. Крисанова, Л. О. Добрик // Review of Transport Economics and Management. – 2021. – Вип. 5 (21). – С. 134-142.

9. Грудзевич У. Оцінка діяльності банків України рейтинговими агентствами в умовах воєнного стану / У. Грудзевич // Економічний аналіз. – 2023. – Том 33. № 1. – С. 149-155.

10. Джолос А. В. Публічна система рейтингової оцінки банків України: призначення та інформаційна модель / А. В. Джолос, Т. Г. Савченко // Економіка і суспільство. – 2017. – № 13. – С. 1347-1352.

11. Дзюблюк О. В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи : монографія / О. В. Дзюблюк, Р. В. Михайлюк. – Тернопіль : Терно-граф, 2009. – 316 с.

12. Євенко Т. І. Напрями антикризового управління банком / Т. І. Євенко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/5.1/87.pdf> (дата звернення: 25.05.2024).

13. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. – Львів : «Львівська політехніка», 2005. – 714 с.

14. Заруцька О. П. Динамічне моделювання фінансового стану банків у системі банківського нагляду / О. П. Заруцька // Бізнесінформ. – 2012. – № 12. – С. 272-275.

15. Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затверджена постановою Правління НБУ за № 373 від 24 жовтня 2011 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11#Text> (дата звернення: 30.04.2024 р.).

16. Карась П. М. Банківська система : навчальний посібник / П. М. Карась, Н. В. Приходько, О. В. Пашенко, Л. О. Гришина. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 292 с.

17. Коваленко В. В. Місце діагностики в системі антикризового управління банками / В. В. Коваленко, Є. В. Чопікова // Економіка і суспільство. – 2016. – Вип. 5. – С. 362-366.

18. Коваленко В. В. Науково-методичні підходи до діагностики фінансового стану банків / В. В. Коваленко // Ефективна економіка. – 2020. – №

8. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/8_2020/8.pdf (дата звернення: 12.04.2024 р.). –

19. Король М. М. Сучасний стан показників української банківської системи / М. М. Король, В. О. Співак, І. В. Куліковська // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2023. – Вип. 47. – С. 41-47.

20. Корчинський В. В. Кластерне моделювання фінансового стану комерційних банків: дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філософії : спец. 051 «Економіка» / Корчинський Владислав Вікторович; Київс. нац. екон. ун-т. ім. В. Гетьмана – Київ, 2023. – 249 с.

21. Кот О. В. Прогнозування фінансового стану банку: автореферат на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 / Кот Ольга Вікторівна; Київс. нац. екон. ун-т. ім. В. Гетьмана. – Київ, 2008. – 21 с.

22. Кузнєцова Л. В. Фінанси банку: теорія, методологія, управління : дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук : спец. 08.00.08 / Кузнєцова Людмила Вікторівна; Одес. держ. екон. ун-т. – Одеса, 2009. – 497 с.

23. Нечипоренко А. В. Діяльність банківських установ на фінансовому ринку України / А. В. Нечипоренко // Економічний вісник університету. – 2023. – Вип. 58. – С. 47-53.

24. Обанья Е. Методичні засади оцінювання фінансового стану банку / Е. Обанья // Управління розвитком. – 2014. – № 10. – С. 61-64.

25. Основні показники діяльності банків України // Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#3> (дата звернення: 17.04.2024).

26. Погореленко Н. П. Діагностика умов функціонування банківської системи України / Н. П. Погореленко, М. М. Лютий // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2019. – Вип.33. – С. 198-204.

27. Положення Національного банку України «Про порядок визначення рейтингових оцінок за рейтинговою системою CAMELS», затверджене

постановою Правління НБУ № 171 від 08.05.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0060500-05#Text>.

28. Примостка Л.О. Банківські ризики. Теорія та практика управління: монографія / Л.О. Примостка та ін. – К.: КНЕУ, 2008. – 450 с.

29. Прокопенко Н. С. Принципи функціонування банківської системи України в умовах війни / Н. С. Прокопенко, В. М. Мирончук, І. В. Шепель // Економіка та суспільство. – 2022. – Вип. 41. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1556> (дата звернення: 10.05.2024).

30. Рибалко А. С. Сучасні підходи до аналізу фінансових результатів діяльності банківської установи / А. С. Рибалко, О. В. Зайцев // Економіка та суспільство. – 2021. – Вип. 21. – С. 114-122.

31. Рисін В. В. Фінансова стійкість банку: чинники та особливості забезпечення / В. В. Рисін, А. П. Біда // Ефективна економіка. – 2021. – № 3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/3_2021/3.pdf (дата звернення: 15.04.2024 р.).

32. Самородов Б. В. Діагностика фінансового стану банків на основі аналізу їхньої надійності / Б. В. Самородова // Вісник Університету банківської справи. – 2015. – № 1 (22). – С. 107-115.

33. Семенцов Р. В. Діагностика фінансового стану банку: визначення ймовірності дефолту банку / Р. В. Семенцов, Б. В. Самородов // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2018. – Вип. 19. Ч. 3. – 40-44.

34. Турило А. М. Рейтингова система оцінки фінансового стану комерційного банку / А. М. Турило // Економічні науки. – 2011. – № 28. – С. 260-263.

35. Федішин М. П. Аналітична оцінка фінансової стійкості та стабільності банківської системи України на основі індикаторів / М. П. Федішин, А. В. Жаворонок, Н. О. Ковальчук // Проблеми системного підходу в економіці. – 2019. – Вип. 6 (74). – С.83-88.

36. Філіппов В. Ю. Напрями покращення фінансового стану банківських установ / В. Ю. Філіппов, Н. О. Дишкант, Є. О. Скоморохов // Український журнал прикладної економіки. – 2016. – Том 1. – № 4. – С. 129-138.

37. Фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк» 2023 рік та висновок незалежного аудитора // Офіційний сайт АТ КБ «ПриватБанк». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost> (дата звернення: 20.04.2024).

38. Фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк» за 2021 рік та висновок незалежного аудитора // Офіційний сайт АТ КБ «ПриватБанк». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost> (дата звернення: 19.04.2024).

39. Фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк» за 2022 рік та висновок незалежного аудитора // Офіційний сайт АТ КБ «ПриватБанк». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost> (дата звернення: 20.04.2024).

40. Циганюк Д. Л. Аналіз фінансового стану банківського сектору України / Д. Л. Циганюк, А. Д. Рудняк // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». – 2020. – №1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/1_2020/1_2020_17_Tsyhaniuk.pdf (дата звернення: 18.05.2024).

Додатки

Додаток А

Аналіз фінансово-господарської діяльності АТ КБ «ПриватБанк»

Таблиця А 1 – Аналіз динаміки активів АТ КБ «ПриватБанк» за 2021-2023 роки

Показники	Станом на			Абсолютне відхилення (приріст/зменшення) (+,-) у тис. грн		Відносне відхилення (приріст/зменшення) (+,-) у %:	
	01.01.2022 р., тис. грн	01.01.2023 р., тис. грн	01.01.2024 р., тис. грн	2022 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.	2022 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.
	Грошові кошти та їх еквіваленти	28117656	40566774	79648102	12449118	39081328	44,28
Фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	93096372	95716216	100376470	2619844	4660254	2,81	4,87
Кошти в інших банках	25839685	60233746	75061458	34394061	14827712	133,11	24,62
Кредити та заборгованість клієнтів	70193030	71355251	95637763	1162221	24282512	1,66	34,03
Цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	129074136	143919800	171470647	14845664	27550847	11,50	19,14
Цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю	26319531	100242085	133798041	73922554	33555956	280,87	33,47
Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	30243	30243	30246	0	3	0,00	0,01
Інвестиційна нерухомість	1989030	2154747	2339766	165717	185019	8,33	8,59
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	9977735	12051312	3616	2073577	-12047696	20,78	-99,97
Відстрочений податковий актив	0	1100185	1951332	1100185	851147	100,0	77,36
Основні засоби та нематеріальні активи	7362230	6617191	6689505	-745039	72314	-10,12	1,09
Інші фінансові активи	13429096	14097277	18191597	668181	4094320	4,98	29,04
Інші активи	1827925	1589198	1414749	-238727	-174449	-13,06	-10,98
Чисті активи, всього	407256669	549674027	686613291	142417358	136939264	34,97	24,91

Джерело: побудовано та пораховано за даними [37, 38, 39]

Продовження додатку А

Таблиця А2 – Аналіз динаміки зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» за 2021-2023 роки

Показники	Станом на			Абсолютне відхилення (приріст/зменшення) (+,-) у тис. грн		Відносне відхилення (приріст/зменшення) (+,-) у %	
	01.01.2022 р., тис. грн	01.01.2023 р., тис. грн	01.01.2024 р., тис. грн	2022 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.	2022 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.
	Кошти банків	2532	329	486	-2203	157	-87,01
Кошти клієнтів	321705424	464871501	549686644	143166077	84815143	44,50	18,24
Боргові цінні папери емітовані банком	2427	2528	2628	101	100	4,16	3,96
Інші залучені кошти	328330	567788	3087561	239458	2519773	72,93	443,79
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	0	2972075	25790403	2972075	22818328	100,0	767,76
Відстрочені податкові зобов'язання	159146	0	0	-159146	0	-100,00	0,00
Резерви за зобов'язаннями	3650326	5803423	5437546	2153097	-365877	58,98	-6,30
Інші фінансові зобов'язання	10617547	13222380	13063856	2604833	-158524	24,53	-1,20
Інші зобов'язання	3949108	4140466	4383015	191358	242549	4,85	5,86
Субординований борг	227304	304719	316500	77415	11781	34,06	3,87
Усього зобов'язань	340642144	491885208	601768639	151243064	109883431	44,40	22,34

Джерело: побудовано та пораховано за даними [37, 38, 39]

Таблиця А3 – Аналіз динаміки власного капіталу АТ КБ «ПриватБанк» в 2021-2023 роках

Показник	Станом на			Абсолютне відхилення (+,-) тис. грн		Відносне відхилення (приріст / зменшення) у %	
	01.01.2022 р., тис. грн	01.01.2023 р., тис. грн	01.01.2024 р., тис. грн	2022 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.	2022 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.
	Статутний капітал	206059744	206059744	206059744	0,00	0,00	0,00
Емісійні різниці	22690	22690	22690	0,00	0,00	0,00	0,00
Резервні та інші фонди банку	9696019	11448539	12958438	1752520	1509899	18,07	13,18
Резерви переоцінки	8082924	-2993739	10432374	-11076663	13426113	-137,03	448,47
Нерозподілений прибуток/ непокритий збиток	-157246851	-156748415	-144628594	-498436	-12119821	-0,31	-7,73
Усього власного капіталу	66614525	57788819	84844652	-8825706	27055833	-13,24	46,81

Джерело: побудовано та пораховано за даними [37, 38, 39]

Таблиця А4 – Склад та динаміка фінансових результатів АТ КБ «ПриватБанк» у 2021-2023 роках

Показник	Станом на			Абсолютне відхилення (+,-) тис. грн		Відносне відхилення (приріст / зменшення), %	
	01.01.2022 р., тис. грн	01.01.2023 р., тис. грн	01.01.2024 р., тис. грн	2022 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.	2022 р. до 2021 р.	2023 р. до 2022 р.
	Чистий процентні дохід / витрати	29316919	39917417	59620969	10600498	19703552	36,16
Чистий комісійний дохід / витрати	23217302	20439858	24438766	-2777444	3998908	-11,96	19,56
Торговий результат	-3390441	9504922	13756206	12895363	4251284	-380,34	44,72
Інші операційні доходи	1370159	2759266	3075279	1389107	316013	101,38	11,45
Інші доходи	423603	611809	746313	188206	134504	44,43	21,98
Всього доходів	50937542	73233272	101637532	22295730	28404260	43,77	38,78
Відрахування до резервів	-5698964	16327500	4499763	22026464	-11827737	-386,50	-72,44
Адміністративні та інші операційні витрати	21569398	22233786	24372510	664388	2138724	3,08	9,61
Всього витрат	15870434	38561286	28872273	22690852	-9689013	142,98	-25,12
Прибуток / (збиток) до оподаткування	35067108	34671985	72765259	-395123	38093274	-1,13	109,86
Витрати на податок на прибуток	16698	4474017	35000574	4457319	30526557	26693,73	682,30
Прибуток / (збиток)	35050411	30197968	37764685	-4852443	7566717	-13,84	25,05

Джерело: побудовано та пораховано за даними [37, 38, 39]